

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 532/01
Zo dňa: 13. 09. 2013

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 35
Počet príloh: -

PROTOKOL

o výsledku kontroly
**Kontrola informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného
systému SR**

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Bratislava, november 2013

Protokol
o výsledku kontroly

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **532/01** z/zo 13.09.2013 vykonali:

Ing. Zuzana Martincová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Ivan Šurin, člen kontrolnej skupiny
Ing. František Žabka, člen kontrolnej skupiny
Ing. Michal Bohunčák, člen kontrolnej skupiny
Ing. Marián Koreň, člen kontrolnej skupiny
Mgr. Tomáš Tirpák, člen kontrolnej skupiny
RNDr. Marcel Kudláč, člen kontrolnej skupiny
Ing. Milan Benko, člen kontrolnej skupiny
Mgr. Silvester Zavilla, člen kontrolnej skupiny
Ing. Zuzana Marunová, členka kontrolnej skupiny
Ing. Vladimír Jendrisek, člen kontrolnej skupiny
Ing. Tomáš Revay, člen kontrolnej skupiny
Bc. Tomáš Sádecký, člen kontrolnej skupiny
Ing. Tomáš Rudy, člen kontrolnej skupiny
Mgr. Mária Vančíšinová, členka kontrolnej skupiny
Ing. Martina Gallasová, členka kontrolnej skupiny
Mgr. Dušan Hrkeľ, člen kontrolnej skupiny
Ing. Lenka Varačková, členka kontrolnej skupiny
JUDr. Mgr. Igor Puobiš, člen kontrolnej skupiny
Ing. Marián Bublávek, člen kontrolnej skupiny

kontrolu informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR, ktorej účelom bolo preverenie spoľahlivosti, efektívnosti a účinnosti informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR.

Kontrola bola vykonaná v čase od 25.09.2013 do 15.11.2013 v kontrolovanom subjekte

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava-Staré Mesto, IČO 00151866

za kontrolované obdobie: 2011- 2013, v prípade potreby aj predchádzajúce obdobie.

Kontrolu na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky vykonali 6 kontrolóri. V koordinačných strediskách Integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky – v okresných úradoch v sídle kraja, v termínoch od 16.10.2013 do 31.10.2013, kontrolu vykonávali 16 kontrolóri.

Predmetom kontroly bolo:

1. Vymedzenie pôsobnosti a postavenia kontrolovaných subjektov v oblasti integrovaného záchranného systému SR.
2. Strategické plánovanie v oblasti informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR.
3. Preverenie vybraných ustanovení zákona o integrovanom záchrannom systéme SR.

4. Informačno-komunikačné prostredie integrovaného záchranného systému SR a jeho súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi v oblasti integrovaného záchranného systému a informačných systémov verejnej správy.
5. Stanovené parametre spoľahlivosti a efektívnosti informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Vymedzenie pôsobnosti a postavenia kontrolovaných subjektov v oblasti integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky

1.1 Popis integrovaného záchranného systému Slovenskej republiky

V Slovenskej republike (ďalej aj „SR“) služby obyvateľstvu v oblasti záchranných činností zabezpečuje integrovaný záchranný systém (ďalej aj „IZS“). Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho zložiek pri zabezpečovaní ich pripravenosti a pri vykonávaní činností a opatrení súvisiacich s poskytovaním pomoci v tiesni.

Cieľom integrovaného záchranného systému je, aby pri ohrození života, zdravia alebo majetku postihnutý neodkladne a bez omeškania dostal nevyhnutnú a odbornú pomoc.

Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme (ďalej aj „zákon č. 129/2002 Z. z. o IZS“ alebo „zákon o IZS“), ktorým bol vytvorený legislatívny rámec organizácie a fungovania integrovaného záchranného systému a zároveň bolo zriadené jednotné európske číslo tiesňového volania 112 s nepretržitou prevádzkou (ďalej aj „ČTV 112“). Zriadenie a prevádzka linky tiesňového volania 112 (ďalej aj „LTV 112“) v koordinačných strediskách IZS je zabezpečená Telekomunikačným úradom Slovenskej republiky.

V súvislosti s členstvom v Európskej únii (ďalej aj „EÚ“) sú pre oblasť IZS strategickými dokumentmi operačné dokumenty Európskej asociácie čísla tiesňového volania 112 (EENA, European Emergency Number Association).

Základom organizačnej infraštruktúry IZS sú koordinačné strediská IZS (ďalej aj „KS“ alebo „KS IZS“) zriadené na obvodných úradoch v sídle kraja. Počas celého kontrolovaného obdobia boli to obvodné úrady v sídle kraja. Po 01.01.2013 obvodné úrady v sídle kraja prevzali aj agendu k tomu dňu zrušených krajských úradov špecializovanej štátnej správy. Zákonom č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa obvodné úrady zmenili na okresné úrady s účinnosťou od 01.10.2013. Z tohto dôvodu v protokole sú uvádzané okresné úrady v sídle kraja alebo len okresné úrady.

V IZS pôsobia:

- a) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj "MV SR")
- b) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej aj "MZ SR")
- c) okresné úrady v sídle kraja
- d) záchranné zložky
 - základné (Hasičský a záchranný zbor SR, poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby, kontrolné chemické laboratóriá civilnej ochrany, Horská záchranná služba SR, Banská záchranná služba SR)

- ostatné (právnické osoby, občianske združenia a organizácie, ktoré sa zaoberajú poskytovaním pomoci, záchrannými činnosťami alebo humanitnou činnosťou)

Osobitné postavenie majú útvary Policajného zboru SR, ktoré sa podieľajú na poskytovaní bezodkladnej pomoci v tiesni v rozsahu úloh Policajného zboru SR.

1.2 Postavenie a pôsobnosť kontrolovaného subjektu v oblasti integrovaného záchranného systému SR

MV SR je rozpočtová organizácia. Je ústredným orgánom štátnej správy, pod ktorého pôsobnosť spadá aj oblasť IZS, v rámci ktorej:

- a) riadi a koordinuje plnenie úloh na úseku IZS,
- b) vypracúva v spolupráci s MZ SR koncepciu organizácie a rozvoja IZS,
- c) zabezpečuje v spolupráci s MZ SR odbornú prípravu osôb zaradených do KS IZS, operačných stredísk tiesňového volania a dispečerských pracovísk,
- d) spolupracuje s orgánmi štátnej správy na príprave a tvorbe automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií,
- e) zabezpečuje vysielanie záchranných zložiek IZS pri poskytovaní pomoci v tiesni medzi krajinami,
- f) zabezpečuje vyžadovanie pomoci a vysielanie záchranných zložiek IZS v rámci medzinárodnej pomoci a humanitárnej spolupráce,
- g) zabezpečuje hlasový a dátový prenos informácií telekomunikačnými sieťami a telekomunikačnými zariadeniami alebo rádiovými sieťami s vyslanými záchrannými zložkami IZS v rámci medzinárodnej pomoci a humanitárnej spolupráce,
- h) ustanovuje technické a prevádzkové podmienky na podporu riadenia a koordinácie záchranných zložiek IZS a na zabezpečenie činnosti komunikačnej a informačnej infraštruktúry, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

MV SR má stanovené stupne riadenia minister, štátny tajomník ministerstva a vedúci služobného úradu, riaditeľ útvaru ministerstva, riaditeľ odboru útvaru ministerstva, vedúci oddelenia útvaru ministerstva.

1.3 Vnútna organizácia kontrolovaného subjektu, jeho organizačná štruktúra, postavenie organizačného útvaru, pod ktoré kompetenčne prináleží oblasť informačno-komunikačných technológií a oblasť integrovaného záchranného systému a príjmu tiesňových volaní

Základnou organizačnou zložkou MV SR je útvar. MV SR sa člení na sekcie, úrady a iné na ich úrovni postavené organizačné zložky.

Základným odborným útvarom MV SR pre oblasť IZS je Sekcia krízového riadenia (ďalej len „SKR“) MV SR, pod ktorú spadá aj odbor integrovaného záchranného systému. Odbor sa vnútorne člení na oddelenie koordinácie a metodického riadenia a Centrálnu monitorovaciu a riadiacu stredisko (ďalej aj „CMRS“). Úlohy súvisiace s IZS týkajúce sa rozvoja a implementácie špecializovaných komunikačných a informačných systémov na úseku IZS plní na MV SR Sekcia informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti (ďalej len „SITB“) MV SR.

Okrem dvoch spomenutých sekcií patrí v rámci organizačnej štruktúry MV SR do IZS aj Prezídium Policajného zboru, Prezídium Hasičského a záchranného zboru a sekcia verejnej správy MV SR, ktorá zabezpečuje činnosť okresných úradov, v ktorých sídlia KS IZS.

Pod MV SR spadajú aj zariadenia, ktoré nie sú súčasťou organizačnej štruktúry, ale sú zriaďované na plnenie tých úloh, ktoré neplnia útvary MV SR. Medzi takéto zariadenia, ktoré plnia úlohy súvisiace s IZS, patria Vzdelávací a technický ústav krízového manažmentu a civilnej ochrany v Slovenskej Ľupči (ďalej aj „VTÚ KMaCO“), Záchranná brigáda Hasičského a záchranného zboru v Humennom, v Malackách a v Žiline a Centrá podpory v každom krajskom meste ako podpora pre KS. Tieto zariadenia sú organizačne postavené na úroveň odboru sekcie. Do IZS patrí aj rozpočtová organizácia MV SR, ktorou je Horská záchranná služba SR.

2. Strategické plánovanie v oblasti informačno-komunikačných technológií integrovaného záchranného systému SR

Proces plánovania v oblasti IZS bol definovaný predovšetkým zákonom o IZS a koncepčnými dokumentmi, ktorých cieľom bolo identifikovať problémové oblasti a určiť aktivity za účelom možného rozvoja IZS. Oblasť informačno-komunikačných technológií (ďalej aj „IKT“) v rámci IZS bola neoddeliteľnou súčasťou týchto koncepčných materiálov a aktivity v tejto oblasti neboli samostatne vypracované a posudzované.

Aktivity v oblasti rozvoja IZS v rokoch 2011 a 2012 vychádzali z programového vyhlásenia vlády SR na roky 2010 – 2014, v ktorom sa zaviazala vybudovať lepšie fungujúci IZS integráciou a reštrukturalizáciou operačného riadenia orgánov krízového riadenia a základných záchranných zložiek najmä prostredníctvom rozvoja služieb na jednotnom európskom ČTV 112. Vláda SR sa zaviazala pripraviť novú koncepciu organizácie, fungovania a rozvoja IZS na roky 2011 – 2015 s akčným plánom a nový zákon o IZS. V roku 2012 sa vláda SR v programovom vyhlásení vlády na roky 2012 – 2016 v súvislosti s rozvojom IZS zaviazala prijať opatrenia s cieľom dobudovať IZS na úroveň zodpovedajúcu európskym štandardom.

Okrem vnútroštátnej legislatívy bola oblasť IZS definovaná európskou legislatívou, konkrétne rozhodnutím Rady č. 91/396/EHS o zavedení jednotného európskeho ČTV 112, smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/136/ES a smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb, ktorá určila povinnosť zaviesť automatickú lokalizáciu volajúceho na linku tiesňového volania.

Základným koncepčným materiálom v oblasti IZS bola Koncepcia organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2010 (ďalej aj „Koncepcia“), schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 103 z 8. februára 2006, na ktorú nadviazala Koncepcia organizácie, fungovania a rozvoja integrovaného záchranného systému na roky 2011 až 2015 (ďalej aj „Koncepcia 2011 – 2015“), schválená uznesením vlády SR 19. januára 2011.

Súčasťou Koncepcie bola analýza aktuálneho stavu organizácie poskytovania pomoci pri ohrození života, zdravia, majetku alebo životného prostredia. Definovala budúci rozvoj IZS, v rámci ktorého boli stanovené zámery rozvoja do roku 2007, dobudovanie štrukturálnych a organizačných väzieb v kraji, dobudovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS, rozvoj odbornej prípravy záchranných zložiek, ako aj rozvoj IZS v období od roku 2007 do roku 2010. Koncepcia zároveň načrtla možný technický rozvoj

komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS v rokoch 2008 – 2010 ako aj predpokladané finančné a personálne zabezpečenie.

Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu boli výstupy zo strategických dokumentov – legislatívy a koncepčných dokumentov zapracované do Plánu hlavných úloh MV SR a následne do ročného plánu SKR MV SR a ďalších zainteresovaných zložiek. Plány boli vypracovávané podľa nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 62/2009 o základných plánovacích dokumentoch v znení nariadenia MV SR č. 71/2011.

Z dôvodu potreby riešenia problémov v oblasti IZS schválila vláda SR 19. augusta 2009 štatút, personálne zabezpečenie a organizačné riešenie funkcie splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre integrovaný záchranný systém (ďalej aj „splnomocnenec pre IZS“). Vláda SR na svojom rokovaní splnomocnenca pre IZS zároveň vymenovala. Jeho úlohou bolo koordinovať plnenie úloh na úseku IZS vrátane monitorovania a odpočtu ich plnenia.

Správa o činnosti a dosiahnutých výsledkoch splnomocnenca pre IZS za rok 2009 a návrh činností na rok 2010 identifikovali aktuálny stav IZS, poskytl prehľad o činnosti splnomocnenca a jeho pracovných orgánov za rok 2009 a zároveň stanovili návrh budúcich činností na rok 2010. Na zabezpečenie plnenia úloh súvisiacich s IZS zriadil splnomocnenec pre IZS riadiaci podvýbor a projektový tím s ôsmimi projektovými skupinami. Oblasť IKT súvisela s pracovnou náplňou projektovej skupiny č. 4, ktorej činnosť sa týkala informačno-komunikačnej infraštruktúry a technického zabezpečenia IZS, ako aj s činnosťou projektovej skupiny č. 2, zodpovednej za vypracovanie zásad, metód, postupov a spôsobov zabezpečovania príjmu, vyhodnocovania a realizácie odozvy na tiesňové volanie, tvorbu a aktualizáciu dokumentácie a prevádzkových dát automatizovaného systému podpory riadenia. Splnomocnenec vlády SR pre IZS bol odvolaný vládou SR 7. júla 2010.

Koncepcia 2011 – 2015 analyzovala aktuálny stav, na základe ktorého boli vypracované princípy organizácie, fungovania a rozvoja IZS a navrhnuté riešenia, čím bola rozpracovaná strategická vízia, definovaná programovým vyhlásením vlády SR. Vyhodnotený bol stav IZS v zmysle Koncepcie do roku 2010 na základe stanovených cieľov, pričom boli definované hlavné negatíva aktuálneho stavu. Súčasťou Koncepcie 2011 – 2015 bola SWOT analýza, ktorá identifikovala silné a slabé stránky, príležitosti a riziká v oblasti IZS. SWOT analýza bola vypracovaná členmi projektového tímu splnomocnenca vlády SR.

Koncepcia 2011 – 2015 uviedla opatrenia v oblasti dobudovania komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS. Okrem toho identifikovala v oblasti IKT nezabezpečenie úplnej implementácie integrovanej digitálnej rádiovkej siete SITNO do komunikačnej a informačnej infraštruktúry, nezabezpečenie pravidelnej aktualizácie dát geografického informačného systému (ďalej aj „GIS“) a dobudovania technológie výcvikového strediska odbornej prípravy IZS vo VTÚ KMaCO v Slovenskej Lupči. Ako hlavné negatíva stavu v oblasti IKT bola identifikovaná nejednotná komunikačná a informačná infraštruktúra základných záchranných zložiek IZS, rôznorodosť aplikačného prostredia a technických prostriedkov na zabezpečenie hlasového a dátového prenosu informácií, nevyužívanie vybudovanej komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS a výpadky systému podpory riadenia a spracúvania informácií.

Koncepcia 2011 - 2015 definovala 12 oblastí reštrukturalizácie IZS vrátane oblasti informačno-komunikačnej infraštruktúry a technického zabezpečenia IZS s cieľom určiť jednotnú informačno-komunikačnú infraštruktúru a technológie, ktoré budú integračnou platformou pre všetky základné záchranné zložky a spolupracujúce orgány.

Návrh riešenia fungovania IZS v období 2011 – 2015 stanovil 10 princípov organizácie, fungovania a rozvoja IZS. Koncepcia 2011 - 2015 taktiež obsahovala perspektívu

ďalšieho rozvoja IZS v SR a tendencie možného vývoja v rokoch 2016 – 2020. Z hľadiska postupnosti bol rozvoj IZS rozvrhnutý do časových etáp podľa jednotlivých oblastí.

Vláda SR na rokovaní dňa 09. februára 2011 zobrala na vedomie návrh nevyhnutných štrukturálnych opatrení na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT. Zároveň uložila ministrom vnútra SR a ministrom financií SR dopracovať návrh na nevyhnutné štrukturálne opatrenia na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT so zohľadnením základných princípov Národnej koncepcie Informatizácie verejnej správy (ďalej aj „NKIVS“) a uvedený materiál predložiť na rokovanie vlády SR.

Opatrenia v zmysle návrhu nevyhnutných štrukturálnych opatrení na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT boli rozdelené do štyroch oblastí:

- a. revízia platných právnych noriem s cieľom špecifikovania jednotlivých ustanovení vrátane povinností dotknutých subjektov,
- b. bezprostredné organizačné, personálne a technologické opatrenia s cieľom zabezpečenia stability prevádzky KS IZS a koordinácie záchranných zložiek,
- c. krátkodobé opatrenia s cieľom zlepšenia kvality vykonávaných činností KS IZS technologickým dovybavením KS IZS vrátane ostatných záchranných zložiek
- d. dlhodobé opatrenia s cieľom zabezpečiť zlepšovanie poskytovaných služieb KS IZS, kontroly dodržiavania nastavených parametrov kvality poskytovaných služieb KS IZS a možnosti implementovania iných služieb.

Plnenie cieľov, stanovených v koncepcných materiáloch bolo priebežne hodnotené formou správ o plnení úloh resp. opatrení, ktoré boli vypracované na základe uznesení vlády SR. Uznesením z 19. januára 2011 stanovila vláda SR úlohu ministrom vnútra SR predložiť na rokovanie správu o plnení úloh vyplývajúcich z koncepcie organizácie, fungovania a rozvoja integrovaného záchranného systému na roky 2011 až 2015 so stavom k 31.12.2012. Uvedená správa bola vypracovaná a na svojom zasadnutí dňa 22.05.2013 ju vláda SR zobrala na vedomie. Správa poskytla informácie o plnení úloh vyplývajúcich z koncepcie organizácie, fungovania a rozvoja IZS na roky 2011 až 2015 so stavom k 31. decembru 2012. Správa popisovala aktivity v oblasti rozvoja IZS v súvislosti s financovaním, využitím finančných prostriedkov v oblasti materiálno-technického zabezpečenia, vzdelávania zamestnancov a implementáciou technológií.

Vykonanou kontrolou bola preverená miera účinnosti prijatých nevyhnutných štrukturálnych opatrení na zabezpečenie fungovania integrovaného záchranného systému v oblasti IKT. Účinnosť opatrení bola definovaná včasným a úspešným plnením stanovených cieľov, uvedených v koncepcných dokumentoch za účelom rozvoja IZS. Hodnotením stanovených cieľov bolo zistené ich čiastočné plnenie z časového ako aj obsahového hľadiska. V zmysle definovaného kritéria účinnosti kontrolná skupina konštatovala, že prijaté nevyhnutné štrukturálne opatrenia na zabezpečenie IZS v oblasti IKT boli len čiastočne účinné.

Nedostatky v plnení cieľov vyplývali predovšetkým z obmedzených finančných zdrojov, všeobecnosti stanovených cieľov ako aj rozsahu a komplexnosti problematiky IZS. Na neúčinnosť prijatých opatrení vo vysokej miere vplývalo vzájomné prepojenie stanovených cieľov v prípade, keď plnenie cieľa v jednej oblasti záviselo od plnenia cieľov v inej oblasti (napríklad rekonštrukcia a materiálno-technické vybavenie KS IZS má vplyv na integráciu operačných stredísk okresných riaditeľstiev HaZZ na krajskú úroveň).

Účinnosť prijatých opatrení taktiež závisela od schopnosti reagovať na nepredvídané okolnosti, ktoré sťažujú postup v oblasti rozvoja IZS. V tejto súvislosti sa javilo ako dôležité priebežné sledovanie plnenia cieľov, ich prispôbenie aktuálnej situácii, stanovenie priorít a monitorovanie účinnosti už implementovaných opatrení.

Časť cieľov, uvedených v koncepcii bolo formulovaných všeobecne, deklarováním existencie problému alebo neúčinnosti systému, ale neboli uvedené konkrétne spôsoby riešenia. Súčasťou Koncepcie 2011 - 2015 bol akčný plán, ktorý detailne popisoval aktivity, ktoré je potrebné vykonať v súvislosti s rozvojom IZS. Obsahoval popis opatrenia, stupeň priority, druh a typ opatrenia, ale nedefinoval explicitne zodpovedného gestora, súčinnosť pri plnení úloh a termín splnenia danej úlohy, prípadne opatrenia.

3. Preverenie vybraných ustanovení zákona NR SR č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme SR

3.1 Preverenie pôsobnosti a povinností kontrolovaného subjektu a záchranných zložiek v rámci integrovaného záchranného systému SR

Oblasť IZS upravuje zákon č. 129/2002 Z. z. o IZS. Za riadenie a koordinovanie úloh na úseku IZS je zodpovedné MV SR, v rámci ktorého je odborným útvarom MV SR pre integrovaný záchranný systém Sekcia krízového riadenia MV SR. Podľa organizačného poriadku MV SR, SKR MV SR koncepcie riadi, koordinuje a kontroluje plnenie úloh na úseku integrovaného záchranného systému, vypracováva v spolupráci s MZ SR koncepciu rozvoja organizácie a fungovania a rozvoja IZS a okrem iného aj ustanovuje základné technické a prevádzkové podmienky informačného systému na podporu riadenia a koordinácie záchranných zložiek IZS.

V súvislosti s IZS Sekcia informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti (ďalej aj „SITB“) MV SR okrem iného na odbore aplikácií koordinuje rozvoj a implementáciu špecializovaných informačných systémov riešených útvarmi MV SR na úseku IZS.

MV SR je prevádzkovateľom informačného systému (ďalej aj „IS“) Systému podpory riadenia a spracovania informácií v komunikačnej a informačnej infraštruktúre integrovaného systému (ďalej aj „Systém podpory“).

Na základe vykonanej kontroly kontrolná skupina konštatovala, že v rámci MV SR nebol jasne určený útvar zodpovedný za prevádzkovanie IS Systému podpory.

Operačné stredisko tiesňového volania, ktoré zriaďuje základná záchranná zložka (vrátane Policajného zboru SR), zabezpečuje príjem tiesňového volania a jeho vyhodnocovanie a vytvára technické podmienky na zabezpečovanie hlasového a dátového prenosu informácií telekomunikačnými sieťami a telekomunikačnými zariadeniami s KS IZS a s operačnými strediskami tiesňového volania vo svojom zásahovom obvode.

Koordinačné stredisko zabezpečuje príjem tiesňového volania na LTV 112, spracúva a vyhodnocuje informácie o tiesňovom volaní a zabezpečuje činnosť súvisiacu s poskytnutím pomoci v tiesni, zabezpečuje hlasový a dátový prenos informácií telekomunikačnými sieťami a telekomunikačnými zariadeniami s operačnými strediskami tiesňového volania v územnom obvode kraja, s ostatnými KS IZS. KS IZS na príjem, spracovanie a vyhodnocovanie informácie o tiesňovom volaní na LTV 112 a LTV 150 využívajú IS Systém podpory. Činnosti v súvislosti s príjmom a vyhodnocovaním volaní na LTV 112 v KS IZS personálne zabezpečujú operátori - zástupcovia Hasičského a záchranného zboru SR, záchrannej zdravotnej služby SR a zamestnanci okresného úradu.

Koncepcia 2011 – 2015 definovala oblasti reštrukturalizácie IZS, pričom v oblasti organizačnej a inštitucionálnej infraštruktúry IZS predpokladala vykonávanie príjmu tiesňových volaní na všetkých číslach tiesňového volania prostredníctvom 8 koordinačných stredísk IZS, v rámci ktorých budú pôsobiť operačné strediská jednotlivých záchranných zložiek. Za týmto účelom bola plánovaná integrácia operačných stredísk okresných riaditeľstiev HaZZ a PZ na osem krajských operačných stredísk.

HaZZ prijímal tiesňové volanie na LTV 150 na krajskej úplne integrovanej úrovni (Bratislavský kraj), okresnej úrovni bez migrácie (Banskobystrický kraj a Košický kraj) a čiastočne integrovanými LTV 150 v ostatných krajoch. K 31.12.2012 bolo integrovaných celkom 18 operačných stredísk okresných riaditeľstiev HaZZ. V roku 2013 bola plánovaná integrácia 51 operačných stredísk okresných riaditeľstiev HaZZ na osem krajských operačných stredísk. Z dôvodu nedostatočných priestorových podmienok jednotlivých KS IZS bola integrácia pozastavená.

Príjem tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, spracovanie linky tiesňového volania 155 (ďalej aj „LTV 155“) a realizáciu odozvy na tiesňové volanie zabezpečuje Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby. Príjem tiesňového volania na LTV 155 bol zabezpečený na krajskej úrovni. Krajské operačné strediská záchranej zdravotnej služby sídlia v KS IZS.

Kontrolné chemické laboratória spravuje VTÚ KMaCO Slovenská Ľupča. Úlohy Operačného strediska tiesňového volania pre kontrolné a chemické laboratória plní SKR MV SR.

Operačné stredisko HZS je pracovisko s celorepublikovou pôsobnosťou. Zabezpečuje príjem a spracovanie tiesňových volaní z horských oblastí na linku tiesňového volania 18300. Riadi sily a prostriedky Horskej záchranej služby. OS HZS je detašovaným pracoviskom pre KS IZS. Od roku 2013 bolo OS HZS začlenené do informačno-komunikačnej infraštruktúry IZS. Operačné stredisko Horskej záchranej služby v Hornom Smokovci bolo vybavené dispečerským pracoviskom. Od apríla 2013 sa prostredie IS Systému podpory rozšírilo o asistenčný monitoring HZS, vďaka ktorému boli operátori čísla tiesňového volania 112 v priamom dátovom spojení, vrátane mapového podkladu lokalizácie volajúceho, s dispečermi operačného strediska Horskej záchranej služby. Okrem systému podpory operačné stredisko HZS využíva aj IS Operačné stredisko.

Operačné stredisko BZS v Prievidzi a OS BZS v Lozorne sú pracoviská s celorepublikovou pôsobnosťou. Zabezpečujú príjem a spracovania tiesňových volaní z banských diel. Riadia sily a prostriedky banskej záchranej služby. V oboch boli umiestnené terminálové pracoviská Systému podpory.

Príjem tiesňového volania na LTV 158 je zabezpečený na krajskej úrovni (úplná integrácia je v krajoch Žilina, Banská Bystrica, Prešov) a okresnej úrovni, pričom je plánovaná úplná integrácia všetkých operačných stredísk okresných riaditeľstiev na krajské operačné strediská PZ SR. Operačné strediská PZ SR nevyužívali na príjem volaní na LTV 158 IS Systém podpory. Na komunikáciu medzi KS IZS a operačnými strediskami PZ SR sa využívalo len hlasové spojenie. Pôvodne operačné strediská okresných riaditeľstiev PZ SR boli vybavené terminálom Systému podpory. Avšak z dôvodu ich nevyžívania, v roku 2011 nebola vykonaná ich obnova. V každom KS IZS bolo vytvorené pre zástupcu PZ SR predurčené pracovisko. Kontrolná skupina NKÚ SR zisťovala v koľkých prípadoch bol povolaný do KS IZS zástupca PZ SR. Bolo zistené, že takáto situácia nenastala ani v jednom prípade.

KS ISZ spracúvali a vyhodnocovali informácie o tiesni v zmysle zákona č. 129/2002 a informácie o mimoriadnych udalostiach v zmysle zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o CO“). V prípade, že hovor bol spojený s krízovou situáciou v zmysle zákona o CO alebo zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, operátor LTV 112 vyrozumieval osoby činné pri riešení krízovej situácie.

Kontrolou na jednotlivých KS IZS bolo zistené, že výmena správ, informácií a údajov prebiehala medzi jednotlivými KS IZS, medzi operátormi daného KS IZS, medzi záchrannými zložkami nachádzajúcimi sa v danom KS IZS používajúcimi rovnaký typ informačného systému na riadenie a spracovanie informácií v komunikačnej a informačnej infraštruktúre IZS.

Ďalším preverovaním oblasti výmeny správ, údajov a informácií v informačných systémoch potrebných pre výkon činnosti spojených s príjmom tiesňového volania bolo zistené, že dátový prenos medzi záchrannými zložkami operujúcimi na KS IZS a operačným strediskom záchrannej zdravotnej služby nebol možný.

Z uvedeného vyplýva, že dátový prenos o udalosti nebolo možné realizovať prostredníctvom dostupných technických a programových prostriedkov v dôsledku absencie integrácie jednotlivých modulov informačných systémov verejnej správy, čím nebolo vytvorené zabezpečenie jednotného prostredia umožňujúceho výmenu a používanie údajov informačných systémov verejnej správy.

Kontrolou bolo zistené, že možnosťami na rozšírenie priestorov dispečerskej sály KS IZS disponuje iba KS IZS Prešov a KS IZS Žilina, avšak v obmedzenom množstve bez možnosti umiestnenia zástupcov PZ SR. Taktiež nie všetky dispečerské sály KS IZS mali rovnaké materiálno-technické vybavenie, čo spôsobovalo vzájomné akustické rušenie operátorov liniek tiesňového volania v KS IZS (LTV 112, LTV 150, LTV 155).

3.2 Preverenie zabezpečenia odbornej prípravy základných záchranných zložiek

Podľa § 16 bod 1 zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS odborná príprava záchranných zložiek integrovaného záchranného systému zahŕňa:

- a) zásady organizácie a zabezpečovania činnosti koordinačného strediska,
- b) spôsob zabezpečovania príjmu, vyhodnocovania a realizácie odozvy na tiesňové volanie koordinačnými strediskami a operačnými strediskami tiesňového volania,
- c) spôsob zabezpečovania hlasového a dátového prenosu informácií medzi záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému,
- d) spôsob riadenia a zásady koordinácie činností záchranných zložiek integrovaného záchranného systému na mieste zásahu,
- e) zabezpečenie a spôsob využívania automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií koordinačných stredísk a operačných stredísk tiesňového volania a vedenie dokumentácie a evidencie činnosti základných záchranných zložiek.

Kontrolná skupina NKÚ SR pri kontrole dodržiavania § 4 písm. c) a § 16 zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS kontrolovala postup kontrolovaného subjektu pri vykonávaní odbornej prípravy podľa § 16 osôb zaradených do KS IZS.

Na základe písomného vyjadrenia kontrolovaného subjektu kontrolná skupina konštatovala, že kontrolovaný subjekt v rokoch 2011 a 2012 nevykonával odbornú prípravu osôb zaradených do KS IZS a tým nepostupoval v súlade s § 4 písm. c) zákona č. 129/2002

Z. z. o IZS podľa ktorého, MV SR zabezpečuje v spolupráci MZ SR odbornú prípravu osôb zaradených do KS IZS.

V roku 2013 bolo realizované školenie vo VTÚ KMaCO Slovenská Ľupča so zameraním na manažment stresu pre operátorov LTV 112.

Kontrolná skupina preverila skutočnosť uvedenú v písomnom vyjadrení MV SR, že praktický výcvik zručností operátorov LTV 112 v VTÚ KMaCO bol zabezpečený na testovacom prostredí IS Systému podpory. Avšak na základe vyjadrenia KS IZS, operátori LTV 112 ku dňu 30.10.2013 neboli školení v špecializovaných učebniach za účelom zaškolenia na rôzne funkcionality IS Systému podpory.

Kontrolnou skupinou bola vyžiadaná dokumentácia a písomné vyjadrenia týkajúce sa vykonávania odbornej prípravy KS IZS podľa § 5 bod 2 písm. h) a § 16 zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS.

Na základe poskytnutých údajov z KS IZS bola odborná príprava operátorov LTV 112 na KS IZS realizovaná v oblastiach zásad organizácie a zabezpečovanie činnosti KS, spôsobu zabezpečovania príjmu, vyhodnocovania a realizácie odozvy na tiesňové volanie, spôsobu zabezpečovania hlasového a dátového prenosu informácií medzi záchrannými zložkami, spôsobu riadenia a zásady koordinácie činnosti záchranných zložiek IZS na mieste zásahu (okrem KS IZS Trnava). Školenia na zabezpečenie a spôsob využívania automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií KS IZS neboli realizované v troch KS IZS Trenčín, Nitra, Prešov.

Odborná príprava podľa § 16 bod 1 zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS bola realizovaná KS IZS na produkčnom prostredí IS Systému podpory. Na základe zistených skutočností, kontrolná skupina NKÚ SR odporúča, aby školiace aktivity zamerané na operátorské zručnosti v IS Systém podpory neboli realizované v produkčnom prostredí tohto IS.

Pri kontrole vzdelávacích aktivít v súvislosti s IZS SR, bol kontrolnou skupinou NKÚ SR prekontrolovaný projekt Národný program vzdelávania pre IZS vo väzbe na podporu človeka v tiesni a úlohy v oblasti bezpečnostného systému štátu (ďalej aj „projekt“). Poskytovateľ nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a prijímateľ Ministerstvo vnútra SR uzatvorili v zmysle § 269 ods. 2 zákona 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov európskeho spoločenstva a v zmysle § 20 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zmluvu o poskytnutí NFP dňa 04.05.2010.

Cieľom projektu bolo pripraviť zamestnancov IZS MV SR na zavedenie nových prístupov k poskytovaniu záchranej služby v súlade s normami a očakávaniami EÚ. Špecifickými cieľmi projektu bolo preškolenie zamestnancov záchranných a riadiacich zložiek IZS MV SR na nástroje a metodiky riadenia IZS, zvýšiť jazykovú úroveň zamestnancov záchranných a riadiacich zložiek IZS MV SR, zvýšiť počítačové a IKT zručnosti zamestnancov záchranných a riadiacich zložiek IZS MV SR s dôrazom na špecifické potreby IZS, preškoliť vybraných zamestnancov v moderných metódach riadenia v projektovom riadení a vypracovať kompetenčný model pracovníkov a pracovných pozícií zapojených do budovania a výkonu IZS. Celkové oprávnené výdavky na realizáciu aktivít projektu prestavovali sumu 3 483 833,40 EUR. Poskytovateľ poskytne prijímateľovi NFP do výšky 3 309 641,73 EUR, čo predstavuje 95 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu. Prijímateľ zabezpečí vlastné zdroje financovania projektu vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu. Zmluva o NFP bola

upravovaná celkovo troma dodatkami, kde sa okrem iného menil termín ukončenia realizácie projektu z pôvodne 28.02.2013 na konečný termín 31.10.2013.

Podľa článku 3 ods. 2 zmluvy o NFP je prijímateľ povinný predkladať poskytovateľovi počas trvania realizácie aktivít projektu Priebežné monitorovacie správy každých 6 mesiacov a to do 15. dňa mesiaca nasledujúceho po sledovanom období. Prvým mesiacom, ktorý je predmetom Priebežnej monitorovacej správy je mesiac, v ktorom bola zmluva podpísaná.

Kontrolou povinností ustanovených v zmluve o NFP bolo zistené, že kontrolovaný subjekt v dvoch prípadoch nedodržal zmluvne stanovenú lehotu na zaslanie priebežnej monitorovacej správy (za monitorovacie obdobia 05/2010-10/2010 a 05/2011-10/2011), čím nekonal v súlade so zmluvou o NFP.

Kontrolou šiestich monitorovacích správ projektu bolo zistené, že stav realizácie aktivít projektu bol podľa poslednej monitorovacej správy 0 % (monitorovacia správa zo dňa 10.05.2013 za monitorovacie obdobie 11/2012 - 04/2013). Podľa písomného vyjadrenia kontrolovaného subjektu neboli v roku 2012 a 2013 realizované žiadne aktivity projektu.

Riadiaci orgán pre Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ďalej aj „RO OPZaSI“) vydal Usmernenie N3/2007 aktualizácia č. 9, účinné od 01.06.2011, zavádzajúce finančné limity pre výdavky, ktoré sú nižšie ako schválené výdavky v rozpočte projektu a ktoré boli predmetom verejného obstarávania. Vydanie tohto usmernenia bolo uskutočnené počas prebiehajúceho verejného obstarávania, čím v zmysle § 46, ods. 2 zákona č. 25/2006 Z. z. pre verejného obstarávateľa nastala nepredvídaná skutočnosť, ktorá mala za následok nutnosť zrušenia použitého postupu zadávania zákazky. V nadväznosti na vzniknutú situáciu prijímateľ v zmysle čl. 7 ods. 2 a ods. 4 Všeobecných zmluvných podmienok k Zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku požiadal o prerušenie projektu a projekt bol dňom 25.11.2011 pozastavený.

Vzhľadom na skutočnosť, že projekt môže byť pozastavený najdlhšie po dobu 18 mesiacov, t. j. najdlhšie do 25.05.2013, RO OPZaSI oznámil opätovné spustenie projektu, pričom dátum 26.05.2013 sa považuje za opätovný termín začiatku realizácie aktivít projektu.

Začiatok realizácie jednotlivých aktivít projektu sa plánuje na január 2014.

3.3 Financovanie integrovaného záchranného systému SR

Výdavky na IZS súvisiace s budovaním a zabezpečovaním činnosti KS, vykonávaním odbornej prípravy záchranných zložiek IZS, telekomunikačným prepojením koordinačných stredísk s operačnými strediskami tiesňového volania a náhradou výdavkov a škôd podľa zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS boli financované zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MV SR. Z mimorozpočtových zdrojov bolo financované budovanie KS IZS z finančných prostriedkov získaných z 8 % odvodu poisťovní z povinného poistenia motorových vozidiel.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Tabuľka 1: Plánované a skutočne vynaložené náklady IZS na roky 2011 až 2013 (v tis. EUR)

Riešené oblasti IZS	2011		2012		2013		Celkom 2011-2013	
	P	S	P	S	P	S*	P	S*
Dobudovanie integrovanej telekomunikačnej a rádiokomunikačnej infraštruktúry	9 927	3 622	13 674	77	4 600	0	28 200	3 699
Dobudovanie systému riadenia a spracovania informácií jednotlivých zložiek IZS a príjem tiesňových volaní	7 800	0	34 000	0	7 700	0	49 500	0
Technologické dovybavenie koordinačných stredísk IZS, školiaceho pracoviska	1 450	0	8 300	0	100	0	9 850	0
Systémy včasného varovania	220	0	310	0	30	0	560	0
Podporné služby - spoločné komponenty systému IZS (GIS, telemetrické údaje, voice recording, napojenie na registre, varovné hlásenia a prevenčné systémy, bezpečnostný projekt)	2 150	0	8 728	0	4 320	0	15 198	0
Zavedenie CRMS	90	0	350	0	80	0	520	0
SPOLU	21 637	3 622	65 362	77	16 830	0	103 829	3 699

Zdroj: SKR MV SR, Pozn.: P = plán, S = skutočnosť, * stav k 30.09.2013

Tabuľka 2: Zdroje krytia plánovaných a skutočne vynaložených nákladov IZS na roky 2011-2013 (v tis. EUR)

Zdroje krytia	2011		2012		2013		Celkom 2011-2013	
	P	S	P	S	P	S*	P	S*
¼ z mimorozpočtových prostriedkov MV SR	6 000	0	6 000	77	6 000	0	18 000	77
Zo štátneho rozpočtu zvýšením limitu výdavkov	15 637	3 622	59 362	0	10 830	0	85 829	3 622
¾ z mimorozpočtových zdrojov na obmenu strojového, vozidlového a technologického parku zložiek IZS	18 000	0	18 000	0	18 000	0	48 000	0

Zdroj: SKR MV SR, Pozn.: P = plán, S = skutočnosť, * stav k 30.09.2013

Do 30.06.2006 výdavky na IZS boli financované zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly MV SR. Z mimorozpočtových zdrojov bolo financované budovanie koordinačných stredísk z finančných prostriedkov získaných z 8 % odvodu poisťovní z povinného poistenia motorových vozidiel.

Na vybudovanie KS IZS bolo celkovo do 30. júna 2006 vynaložených 2 060 784,00 EUR, z ktorých bolo vynaložený na zabezpečenie prevádzky KS IZS 798 546,00 EUR zo štátneho rozpočtu.

V období od 01.07.2006 do 31.12.2008 bolo na budovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS pridelených 17 994 234,00 EUR z mimorozpočtových finančných prostriedkov.

V roku 2009 bolo pridelených z mimorozpočtových finančných prostriedkov 1 400 000,00 EUR. Z týchto prostriedkov bolo využitých 390 000,00 EUR a zvyšné finančné prostriedky boli rozhodnutím podpredsedu vlády SR a ministra vnútra SR odobraté.

Dňa 15.04.2009 bola podpísaná zmluva o poskytovaní servisných služieb č.SE-91-10/OVO-2009 s ročnou paušálnou sumou 1 689 800,00 Sk (56 091,08 EUR) na obdobie 3 rokov.

V roku 2010 neboli na ďalšie budovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry IZS pridelené žiadne finančné prostriedky.

V roku 2011 bolo financovanie realizované v súlade so schváleným uznesením vlády č. 90/2011 z 9. februára 2011 a č. 104 zo 16. februára 2011. Zdrojmi financovania IZS boli štátny rozpočet a mimorozpočtový zdroj, podľa § 33 ods. 2 zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na základe uznesenia č. 104 zo 16. februára 2011 boli uvoľnené z kapitoly Všeobecná pokladničná správa prostriedky vo výške 15 637 000,00 EUR a boli určené na úhradu časti nákladov súvisiacich s realizáciou opatrení na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT. Tieto finančné prostriedky rozdelené na bežné výdavky vo výške 1 795 150,00 EUR a kapitálové výdavky vo výške 13 841 850,00 EUR boli u správcu kapitoly a postupne boli uvoľňované na základe žiadostí o rozpočtové opatrenie na SITB MV SR, ktoré ich použilo v prospech KS IZS na bežné výdavky vo výške 1 795 150,00 EUR a kapitálové výdavky vo výške 1 826 850,00 EUR. Zostatok kapitálových výdavkov vo výške 12 015 000,00 EUR žiadala SKR presunúť v zmysle § 8 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov do roku 2012, v ktorom ich plánovala použiť na vybudovanie uceleného riešenia centrálného pracoviska IZS, implementáciu základných prevádzkových služieb a ich úzku integráciu so sieťovými službami MV SR, geografickým informačným systémom civilnej ochrany (CIPREGIS), upgrade a rozšírenie funkcionality systému podpory príjmu a spracovania tiesňových volaní v telekomunikačnej a informačnej infraštruktúre IZS.

Uznesením vlády SR č. 611 zo 16. októbra 2013 k Návrhu na vydanie súhlasu vlády SR na zmenu účelu použitia kapitálových výdavkov z roku 2011 v kapitole Ministerstva vnútra SR vláda SR súhlasila so zmenou pôvodne určeného účelu použitia kapitálových výdavkov v sume 12 139 568,03 EUR v súlade s predloženým návrhom na zmenu účelu použitia kapitálových výdavkov z roku 2011.

Na základe Rozdelenia finančných prostriedkov získaných v roku 2012 podľa § 33 zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. p.: KVSU-2012/670-5 z 3. apríla 2012 boli SKR MV SR pridelené mimorozpočtové finančné prostriedky vo výške 6 000 000,00 EUR. Tieto finančné prostriedky boli určené na výstavbu a technické vybavenie koordinačných stredísk IZS a operačných stredísk ZZS.

Z mimorozpočtových prostriedkov pridelených SKR na základe rozdelenia finančných prostriedkov získaných v roku 2012 podľa § 33 zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov vo výške 6 000 000,00 EUR, bolo použitých k 31.12.2012 celkom 77 068,33 EUR, zostatok bol vo výške 5 922 931,67 EUR.

Z toho na odstránenie havarijného stavu klimatizačnej jednotky na technologickej miestnosti koordinačných stredísk IZS v Nitre, Žiline a v Banskej Bystrici bolo použitých 13 937,45 EUR. Na úhradu faktúry za štúdiu uskutočniteľnosti „Elektronických služieb IZS“ bolo použitých 10 560,00 EUR. Na zariadenie centrálného monitorovacieho a riadiaceho strediska (CMRS) na Drieňovej 22, Bratislava, bolo použitých 49 735,88 EUR a na výmenu dispečerských kresiel v koordinačnom stredisku IZS Prešov bolo použitých 2 835,00 EUR.

Dňa 29.6.2012 bola podpísaná zmluva o poskytovaní servisných služieb č. SE-OVO1-2012/001986-040 na upgrade IS Systému podpory vo výške (1 828 497,00 EUR bez DPH) 2 194 196,40 EUR s DPH. Cena za Servisné služby s ročnou paušálnou sumou bola (1 214 302 EUR bez DPH) 1 457 162,40 EUR s DPH na obdobie 3 rokov.

Na základe Rozdelenia finančných prostriedkov získaných v roku 2012 podľa § 33 zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. p.: KVSU-2012/670-5 z 3. apríla 2012, ktorým boli v roku 2012 MV SR pridelené mimorozpočtové finančné prostriedky vo výške 6 000 000,00 EUR, bol zostatok k 31.1.2012 vo výške 5 922 931,67 EUR. Z uvedených finančných prostriedkov neboli v priebehu prvého polroka 2013 použité žiadne finančné prostriedky.

Pri zisťovaní jednotlivých druhov výdavkov na KS za dané kraje bolo kontrolnou skupinou zistené, že vo väčšine prípadov okresné úrady neviedli analytické členenie nákladov a výdavkov na IZS. Boli vedené iba ako súčasť celkových nákladov okresných úradov. Od roku 2013 je fakturácia v kompetencii Centier podpory, resp. MV SR (sumarizácia a špecifikovanie výdavkov a nákladov).

Pri kontrole účtovných dokladov ohľadom financovania a obstarávania majetku slúžiaceho pre IZS bolo kontrolnou skupinou zistené, že na základe zmluvy č. SE-67-5/OVO-2010 zo dňa 10.03.2010 medzi MV SR a dodávateľom bola kontrolovanému subjektu fakturovaná čiastka 106 969,10 EUR s DPH za služby Zosúladienie systému s vyhláškou MV SR č. 612/2008 Z. z. (faktúra číslo 9592001238 zo dňa 10.05.2010, zaevidovaná dňa 12.05.2010). Na základe akceptačného protokolu zo dňa 06.05.2010 dodávateľ a MV SR potvrdili, že nižšie uvedený produkt bol dodaný, nainštalovaný a otestovaný v súlade s Akceptačnými kritériami definovanými v Zmluve o dielo č. SE-67-5/OVO-2010. Objednávka č. 4500111064 k faktúre č. 9592001238 bola vystavená dňa 22.11.2010.

Predbežná finančná kontrola k danej finančnej operácii bola vykonaná až dňa 23.11.2010, čo nebolo v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého predbežnou finančnou kontrolou sa so zameraním na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti overuje, či je pripravovaná finančná operácia v súlade so schváleným rozpočtom orgánu verejnej správy, so zmluvami uzatvorenými orgánom verejnej správy alebo inými rozhodnutiami o hospodárení s verejnými prostriedkami a či je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Pri kontrole evidencie a nakladania s majetkom určeným pre IZS bolo kontrolnou skupinou NKÚ SR zistené, že majetok v celkovej hodnote 22 346 588,28 EUR bol po nákupe zaradený na kartu majetku jediného zamestnanca kontrolovaného subjektu. Pri odovzdaní časti tohto majetku HZS a BZS nebol nijakým spôsobom zmluvne upravený vzťah medzi odovzdávajúcim a preberajúcim, keďže HZS bola samostatná rozpočtová organizácia zriadená MV SR a BZS bola v súkromnom sektore, odovzdanie majetku kontrolovaného subjektu bez zmluvného základu nebolo v súlade s ustanovením § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu podľa ktorého je správca oprávnený a povinný majetok štátu užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, nakladať s ním podľa tohto

zákona, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu. Rovnako neboli vyriešené zmluvné vzťahy kontrolovaného subjektu a Okresného úradu v Banskej Bystrici, ktorý nesúhlasil so znením zmluvy o výpožičke, medzi kontrolovaným subjektom a Krajským riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Bratislave, kvôli bližšie nešpecifikovaným technickým nezrovnalostiam.

Niektoré časti prevedeného majetku boli riešené zmluvami o výpožičke podľa § 659 až 662 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, kde požičiavateľ (MV SR) vypožičal vypožičiavateľom daný majetok. V zmluvách boli upravené vzájomné zmluvné vzťahy a práva a povinnosti oboch zmluvných strán. Taktiež bola v jednom prípade uzatvorená zmluva o prevode správy uzatvorená podľa § 9 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu medzi odovzdávajúcim MV SR a preberajúcim Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby SR, kde predmetom prevodu správy bol nehnuteľný majetok štátu komoditnej skupiny 07 – výpočtová a telekomunikačná technika v celkovej hodnote 84 214,08 EUR.

Pri kontrole vykonávania inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov bolo kontrolnou skupinou zistené, že inventúrny súpis odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a predmety operatívnej evidencie neobsahoval zákonom stanovené náležitosti, ako napr. deň začatia inventúry a deň skončenia inventúry, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. b) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Taktiež pri kontrole inventarizácie bolo kontrolnou skupinou NKÚ SR zistené, že miesto uloženia odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a predmetov operatívnej evidencie podľa inventúrneho súpisu nebol skutočným miestom uloženia daného majetku, ako sa uvádza aj v Zázname z rozhovoru zo dňa 11.11.2013 medzi členom kontrolnej skupiny a zamestnancom kontrolovaného subjektu, v ktorom na otázku či je možné majetok podľa daného inventúrneho súpisu aj fyzicky skontrolovať, kontrolovaný subjekt odpovedal, že majetok nie je možné fyzicky skontrolovať, pretože niektoré jeho časti sa nenachádzajú na uvedenom mieste uloženia majetku. V danom prípade kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. d) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Ďalej bolo kontrolou inventúrnych súpisov odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a predmetov operatívnej evidencie zistené, že inventúrny súpis obsahoval iba účtovný stav majetku a neobsahoval skutočný stav zistený inventúrou. Týmto konaním kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 30 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, podľa ktorého pri majetku hmotnej povahy a nehmotnej povahy sa skutočný stav zisťuje fyzickou inventúrou, § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve podľa ktorého účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30 a taktiež § 8 ods. 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovníctvo účtovnej jednotky je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu.

3.4 Zneužívanie linky tiesňového volania

Podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS sa volajúci dopúšťa priestupku na úseku IZS ak zneužije LTV 112 a úmyselne vyžiada poskytnutie pomoci, ktorá nebola potrebná, alebo ak úmyselne blokuje LTV 112. V nadväznosti na toto konanie mu podľa § 19 ods. 2 môže okresný úrad uložiť pokutu za priestupok podľa ods. 1 do výšky

1 659,00 EUR. Ak volajúci na ČTV 112 oznámil poplašnú správu, ktorá nebola pravdivá a spôsobil tak nebezpečenstvo vážneho znepokojenia, dopúšťal sa trestného činu šírenia poplášnej správy a hrozil mu trest odňatia slobody na jeden až päť rokov.

Kontrolná skupina NKÚ SR vyhodnotila postupy okresných úradov pri riešení priestupkov podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS.

Tabuľka 3: Priestupky na úseku IZS v rokoch 2011-2013*

KS IZS	Vypracovaný záznam o podozrení zo zneužitia LTV 112			Pokuta za zneužitie LTV 112			Záznamy hovorov postúpené orgánom činným v trestnom konaní		
	2011	2012	2013*	2011	2012	2013*	2011	2012	2013*
Bratislava	3	1	5	0	0	0	6	7	5
Trnava	0	0	2	0	0	0	21	13	19
Trenčín	0	0	0	0	0	0	8	9	4
Nitra	0	0	0	0	0	0	5	3	4
Žilina	0	2	0	0	2	0	11+7**	6+2**	11+3**
Banská Bystrica	0	0	0	0	0	0	11	13	9
Prešov	0	0	0	0	0	0	12	14	7
Košice	0	0	0	0	0	0	N/A		
	3	3	7	0	2	0	198 (12*)		

Zdroj: Údaje z KS IZS, Pozn.:* Stav k 30.09.2013. ** Informácie boli podané ústne aj odposluchom bez poskytnutia nahrávky na CD nosiči.

V rokoch 2011 až 2013 bolo okresnými úradmi vypracovaných celkovo 13 záznamov zo zneužitia LTV 112. Podľa písomného vyjadrenia LTV 112 v najväčšej miere zneužívali deti, mentálne a duševne postihnuté osoby, alkoholicy a sociálne odkázané osoby.

V jednom prípade podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) a § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch sa za spáchaný priestupok uložilo pokarhanie. V druhom prípade bolo na obvinenú osobu podané trestné oznámenie v súlade s § 3 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov za sťažovanie odvrátenia a zmierňovania všeobecného nebezpečenstva a to priamo na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Martine.

V rokoch 2011 až 2013 bolo okresnými úradmi postúpených celkovo 198 zvukových záznamov orgánom činným v trestnom konaní. Najväčší počet postúpených záznamov bol za Okresný úrad Trnava v celkovom počte 53, naopak najmenej postúpených volaní bolo za Okresný úrad Nitra. V jednom prípade bolo zistené, že Okresný úrad Košice takéto štatistiky nevedie.

Bolo preverované, či bola vedená evidencia zvukových záznamov hovorov súvisiacich s tiesňovým volaním a či bola daná evidencia uchovávaná 3 roky od zaznamenania na elektronickom neprepisovateľnom nosiči podľa § 5 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt vedie a uchováva evidenciu v súlade so zákonom č. 129/2002 Z. z. o IZS.

4. Preverenie informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR a jeho súladu so všeobecne záväznými právnymi v oblasti informačných systémov verejnej správy

4.1 Popis informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR

Informačné a komunikačné prostredie IZS SR bolo tvorené predovšetkým technickými a technologickými prvkami vrátane aplikačného programového vybavenia IZS slúžiacimi pre potreby prijímu a spracovania tiesňových volaní na LTV 112 v procesoch zabezpečovania nepretržitej prevádzky a dostupnosti LTV 112 ako aj v koordinovanom postupe záchranných zložiek pri zabezpečovaní ich pripravenosti a pri vykonávaní činností a opatrení súvisiacich s poskytovaním neodkladnej pomoci v tiesni pre občanov SR aj cudzincov, návštevníkov nachádzajúcich sa na území štátu.

Architektúru informačného systému IZS tvorilo predovšetkým telekomunikačné a dátové prostredie medzi koordinačnými strediskami, operačnými strediskami a MV SR s využitím technických prostriedkov telekomunikačných a dátových sietí (Multi Protocol Label Switching - MPLS) vrátane štátnej rádiovkej siete SITNO, ktoré základné záchranné zložky využívali na zabezpečenie výkonu svojich činností.

Hlavný a integrujúci prvok informačnej a komunikačnej infraštruktúry tvorili KS IZS ako systémové uzly situované v každom územnom kraji SR pozostávajúce z dispečerských pracovísk IZS a centrálného uzla IZS v rámci SR s implementovanou ústrednou databázou IZS všetkých 8 krajov. Dôležitou súčasťou IKT infraštruktúry predstavovali aj vzdialené terminálové pracoviská v podobe koncových staníc umožňujúcich získavanie, vkladanie a distribúciu informácií.

Hardvérová a softvérová platforma určená na efektívne riadenie prijímu tiesňových volaní a vysielania záchranných zdrojov bola zabezpečená prostredníctvom IS Systému podpory konfiguráciou prispôbenou špecifikám SR a redundanciou aplikačných, databázových, komunikačných a riadiacich počítačových systémov umiestnených v jednotlivých koordinačných strediskách IZS vrátane centrálného uzla IZS.

Softvérová aplikačná platforma založená na sieťovom protokole Internet Protocol (IP) by mala poskytovať širokú a flexibilnú platformu pre celoštátne integrované komunikačné riešenia.

Dispečerské pracovisko koordinačného strediska IZS disponovalo softvérovou platformou podporenou geografickým informačným systémom.

V oblasti správy, prevádzky a informačnej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií MV SR predložilo kontrolnej skupine v čase výkonu kontroly nižšie uvedené platné interné predpisy.

Pokyn generálneho riaditeľa sekcie informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o ustanovení zásad prístupu do dátovej siete Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z externých dátových sietí, do vybraných centralizovaných informačných systémov a k službe elektronickej pošty MV SR účinný od 18. mája 2011, ktorého cieľom bolo zabezpečenie jednotného prístupu užívateľov z externých dátových sietí do dátovej siete MV SR, do vybraných centralizovaných informačných systémov, do prevádzkovej informačnej a telekomunikačnej služby a k službe elektronickej pošty rezortu vnútra a zároveň zamedziť jeho nedovolenému a bezpečnostne rizikóvemu použitiu.

Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre oblasť informačných systémov o bezpečnostnej politike Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre oblasť informačných systémov účinné od 1. apríla 2012 na zabezpečenie jednotného postupu pri zaistení bezpečnosti a ochrany informačných systémov prevádzkovaných v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

V súlade so zákonom č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej aj „zákon č. 428/2002 Z. z. o OOÚ“) Bezpečnostný projekt informačného systému Integrovaného záchranného systému, ktorý obsahoval zákonom stanovené náležitosti.

Bezpečnostný projekt informačného systému Integrovaného záchranného systému (ďalej len „Bezpečnostný projekt“) súčasťou, ktorého boli Bezpečnostné smernice obsahoval:

- a) Smernicu o zásadách bezpečnosti pri prevádzke informačného systému
- b) Smernicu o zásadách bezpečnosti pre aplikačné programové vybavenie
- c) Smernicu pre správu informačného systému
- d) Smernicu pre používateľov informačného systému
- e) Smernicu bezpečnostných opatrení pre informačný systém
- f) Bezpečnostné požiadavky pre poskytovanie výpočtových a komunikačných služieb subjektom mimo oblasť pôsobnosti SR
- g) Smernicu pre vedúcich zamestnancov odborných útvarov
- h) Smernicu pre havarijný plán informačného systému IZS
- i) Havarijný plán informačného systému IZS

Bezpečnostný projekt podával zhrnutie výsledkov analýzy riešenia bezpečnosti informačného systému, popisoval spôsob riešenia jeho zabezpečenia a navrhoval implementáciu účinných bezpečnostných mechanizmov.

4.2 Preveriť využívanie služieb tretích strán v oblasti informačných systémov

V kontrolovanom období mal kontrolovaný subjekt uzatvorené a platné nasledovné zmluvy v oblasti informačných systémov:

- Zmluvu o poskytovaní servisných služieb č. SE-91-10/OVO-2009 (SITB-7-10/00-OTPF-2009), uzatvorenú dňa 15.04.2009 s obchodnou spoločnosťou, s dátumom platnosti do 16.04.2012, ktorej predmetom boli základné služby na poskytovanie služieb technickej údržby a podpory integrovaného záchranného systému a dodatočné služby dodané na základe písomnej objednávky. Zmluvná cena za základne služby bola za rok 1 420 000,00 EUR bez DPH (1 689 800,00 EUR s DPH).
- Zmluvu o poskytovaní servisných služieb č. SE-OVO1-2012/001986-040 (SITB-002-2012/000473-21) (ďalej aj „Servisná zmluva“), uzatvorenú dňa 29.06.2012 s obchodnou spoločnosťou, ktorá bola účinná od 30.06.2013. Predmet zmluvy bol upgrade IS Systému podpory a jeho servisné služby. Zmluvná cena za upgrade bola vo výške 1 828 497,00 EUR bez DPH a zmluvná cena za servisné služby bola 1 214 302,00 EUR bez DPH za rok, čo za obdobie 36 mesiacov predstavuje sumu 3 642 906 EUR,00 bez DPH.
- Zmluvu o dielo č. SE-OVO1-2011/001172-014 (SITB-002-2011/000422-32), uzatvorenú dňa 26.06.2011 s obchodnou spoločnosťou, s dátumom účinnosti od 12.07.2011, ktorej predmetom bola rekonfigurácia a rozšírenie funkcionalít technológie na prijímanie tiesňových volaní integrovaného záchranného systému (IZS); ISUP SS7 so zmluvným plnením do 8 týždňov od podpisu zmluvy. Zmluvná cena bola vo výške 258 041,05 EUR bez DPH (309 469,26 EUR s DPH).

4.3 Preverenie vybraných ustanovení zákona NR SR č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a zákona NR SR č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov

Aplikovanie IKT v procesoch výkonu správy na úseku IZS garantuje MV SR ako vecne príslušný orgán v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. MV SR v zmysle zákona č. 129/2002 Z. z. riadi a koordinuje plnenie úloh na úseku IZS.

Podľa zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 275/2006 Z. z. o ISVS“) sú povinné osoby, ktoré sú správcami informačných systémov verejnej správy (ďalej aj „ISVS“), povinné vychádzajúc z NKIVS vypracovať a aktualizovať koncepciu rozvoja informačných systémov verejnej správy a predkladať ju Ministerstvu financií SR (ďalej aj „MF SR“). MV SR predložilo ako povinná osoba Koncepciu rozvoja informačných systémov (ďalej aj „KRIS“), ktorá obsahovala aj informačný systém Integrovaného záchranného systému, geografický informačný systém MV SR, geografický informačný systém civilnej ochrany, geografický informačný systém Hasičského a záchranného zboru.

Podľa §3 ods. 3, písm. a) zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS je MV SR na účely uvedeného zákona povinnou osobou, ktorá okrem iného bola podľa §3, ods. 4, písm. a) povinná vypracovať a aktualizovať koncepciu rozvoja informačných systémov verejnej správy (ďalej aj „KRIS“) a predložiť ju MF SR na schválenie.

V zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS bol kontrolovaný subjekt správca informačného systému verejnej správy, ktorému ukladá § 3, ods. 1, zákona o ISVS súlad KRIS s ustanoveniami Výnosu o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy Ministerstva financií SR č. 312/2010 Z. z. (ďalej aj „výnos č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS“) a Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy.

Kontrolovaný subjekt predložil vo februári 2010 návrh dokumentu KRIS Ministerstvu financií SR, ktorý obsahoval okrem iných aj informačný systém Integrovaný záchranný systém. Na základe posúdenia predloženého dokumentu KRIS MV SR v súlade s Metodickým pokynom č. MF/020272/2008-133 dňa 23.02.2010 Ministerstvo financií SR predmetnú KRIS MV SR schválilo.

V čase od ukončenia podpory podľa Zmluvy o poskytovaní servisných služieb č. SE-91-10/OVO-2009 (SITB-7-10/00-OTPF-2009) k 16.04.2012 a začiatku účinnosti Zmluvy o poskytovaní servisných služieb č. SE-OVO1-2012/001986-040 (SITB-002-2012/000473-21) k 01.07.2012 neboli zmluvne zabezpečené servisné služby „Servisná a prevádzková podpora pre systém príjmu a spracovania tiesňových volaní“, čo nebolo v súlade s § 3 ods. 2. písm. b) a písm. f) zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS, podľa ktorého mal MV SR ako správca a prevádzkovateľ IS Systému podpory zabezpečiť plynulú, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku IS MV SR, vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia.

Podľa §4 ods. 2 zákona č. 428/2002 Z. z. o OOÚ bolo MV SR na účely tohto zákona prevádzkovateľom, ktorý podľa §15 uvedeného zákona zodpovedá za bezpečnosť osobných údajov tým, že ich chráni pred náhodným, ako aj nezákonným poškodením a zničením, náhodnou stratou, zmenou, nedovoleným prístupom a sprístupnením ako aj pred inými nepripustnými formami spracúvania. Na tento účel musí prevádzkovateľ prijať primerané technické, organizačné a personálne opatrenia vo forme bezpečnostného projektu IS, ktorý vymedzuje rozsah a spôsob technických, organizačných a personálnych opatrení potrebných

na eliminovanie a minimalizovanie hrozieb a rizík pôsobiacich na informačný systém z hľadiska narušenia jeho bezpečnosti, spoľahlivosti a funkčnosti.

MV SR malo vypracovaný a platný Bezpečnostný projekt informačného systému Integrovaného záchranného systému (ďalej len „Bezpečnostný projekt“) obsahom vymedzený okrem iných zákonom č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností v znení neskorších predpisov, zákonom č. 428/2002 Z. z. OOÚ, zákonom č. 275/2006 Z. z. o ISVS, výnosom č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS, zákonom č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V čase výkonu kontroly bol v platnosti zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe ktorého podľa § 76 ods. 7 prevádzkovateľ je povinný zosúladiť prijaté bezpečnostné opatrenia s týmto zákonom do deviatich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona, t. j. do 31.03.2014.

4.4 Preverenie súladu s výnosom MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy

V zmysle zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS je kontrolovaný subjekt správca informačného systému verejnej správy. Podľa § 3 ods. 3 uvedeného zákona kontrolovaný subjekt je povinnou osobou, ktorý je v zmysle § 3 ods. 4 písm. i) zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS povinný zabezpečiť, aby bol informačný systém verejnej správy v súlade so štandardami o ISVS ustanovenými vo výnose č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.

Na základe § 6 ods. 1 zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS štandardom je súbor pravidiel spojených s vytváraním, rozvojom a využívaním informačných systémov verejnej správy, ktorý obsahuje charakteristiky, metódy, postupy a podmienky, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť a integrovateľnosť informačných systémov verejnej správy.

Preverením interných aktov pre oblasť IS na úseku IZS ako aj na základe vyjadrení kontrolovaného subjektu boli zistené viaceré porušenia výnosu č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS a zároveň bol zistený nesúlad s § 3 ods. 4 písm. i) zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS, nakoľko informačný systém verejnej správy nebol v súlade s vybranými štandardami o ISVS v ustanoveniach uvedených nižšie.

Kontrolou dodržiavania vybraných štandardov pre oblasť IZS bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nesplnil výnos č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS najmä v:

- § 28 písm. c) Štandardom pre riadenie informačnej bezpečnosti je určenie osoby alebo osôb zodpovedných za informačnú bezpečnosť povinnej osoby vrátane zodpovednosti za bezpečnosť všetkých informačných systémov verejnej správy.
Kontrola preukázala, že funkcia bezpečnostného manažéra a hlavného bezpečnostného manažéra na úseku IZS v zmysle Bezpečnostného projektu IZS nebola ustanovená.
- § 31 písm. a) Štandardom pre kontrolný mechanizmus riadenia informačnej bezpečnosti je dodržiavanie bezpečnostnej politiky povinnej osoby a zabezpečenie a vykonávanie vnútornej kontroly alebo auditu informačnej bezpečnosti, ktorého periodicita sa určuje v bezpečnostnej politike povinnej osobe.
Kontrola preukázala skutočnosť nevykonávania auditu informačnej bezpečnosti IZS v dôsledku okrem iných aj absencie neobsadenia stanovenej pozície bezpečnostného manažéra a hlavného bezpečnostného manažéra IZS.
- § 40 písm. a) Štandardom pre riadenie prístupu je zavedenie identifikácie používateľa a následnej autentizácie pri vstupe do informačného systému verejnej správy.

Kontrolou bolo zistené, že niektoré aktívne používateľské účty počítačovej domény IZS nebolo možné spoľahlivo stotožniť s oprávnenou osobou.

- § 40 písm. i) Štandardom pre riadenie prístupu je vedenie formalizovanej dokumentácie prístupových práv všetkých používateľov informačného systému verejnej správy.

Kontrola preukázala absenciu formalizovanej evidencie prístupových práv používateľov IS v oblasti IZS.

- § 40 písm. h) Štandardom pre riadenie prístupu je umožniť fyzickým osobám zodpovedným za správu a prevádzku informačných systémov verejnej správy prístup iba k takým údajom a funkciám v týchto informačných systémoch verejnej správy, ktoré nevyhnutne potrebujú na vykonávanie pridelených úloh.

Kontrolou oblasti riadenia prístupu do IS IZS boli identifikované aktívne privilegované prístupové oprávnenia osoby nad rámec potrebných pre vykonávanie servisných činností uvedených v Servisnej zmluve.

- § 42 písm. b) Štandardom pre účasť tretej strany je zabezpečenie, aby boli v zmluvách s treťou stranou o poskytovaní služieb súvisiacich s informačným systémom verejnej správy uvedené bezpečnostné požiadavky na tieto služby.

Kontrolou jednotlivých ustanovení platnej Servisnej zmluvy vrátane príloh neboli zistené bezpečnostné požiadavky na zmluvou uvedené poskytované služby.

- § 42 písm. c) Štandardom pre účasť tretej strany je zamedzenie prístupu tretích strán ku všetkým údajom v informačnom systéme verejnej správy, ktoré sa považujú za aktíva, alebo umožnenie prístupu tretích strán k takým údajom na základe zmluvy tak, aby nebola narušená bezpečnosť informačného systému verejnej správy a bezpečnostná politika povinnej osoby.

Kontrolou bolo zistené, že tretia strana mohla pristupovať k údajom v IS IZS, ktorej činnosťou mohlo dôjsť k ohrozeniu aktív informačného systému MV SR oblasti IS IZS.

5. Stanovené parametre spoľahlivosti a efektívnosti informačno-komunikačného prostredia integrovaného záchranného systému SR

5.1 Dodržanie princípu „Jeden krát a dosť“ pri spracovaní tiesňového volania na linku tiesňového volania

Pod princípom „Jeden krát a dosť“ sa predpokladá, že KS IZS ako body príjmu tiesňového volania na LTV 112 nebudú vyžadovať od fyzických osôb a právnických osôb preukazovanie a získavanie skutočností, ktoré už raz boli nahlásené jednej zo záchranných zložiek IZS. Znamená to, že relevantný údaj, ktorý vstúpil do systému príjmu a spracovania tiesňových informácií nebude od volajúceho - poskytovateľa informácie znovu požadovaný, pokiaľ sa jeho aktuálnosť a správnosť nezmení.

Na zabezpečenie toho princípu je potrebná aj integrácia informačných systémov IZS s informačnými systémami OS ZZS SR slúžiacich pre príjem a spracovanie tiesňových volaní hlavne v prepojení hlasovej a dátovej komunikácie, ktorý by zvýšil efektívnosť a znížil čas vybavovania prijatých hovorov na LTV 155, LTV112. Týmto by sa zároveň zabezpečilo, že volajúci na LTV 112 alebo LTV 155 poskytne potrebné informácie o udalosti príslušnému operátorovi jedenkrát a tie by sa následne distribuovali prostredníctvom spoločnej integračnej platformy potrebným záchranným zložkám IZS.

Výmena informácií bola zabezpečená medzi záchrannými zložkami LTV 155 a LTV 150 a na tiesňové číslo 18300 Horskej záchrannej služby.

5.2 Zabezpečená dostupnosť tiesňového volania na linku tiesňového volania 112 pre občanov so zdravotným postihnutím

Koncepcia 2011 – 2015 definovala problematiku dostupnosti tiesňového volania na LTV 112 pre občanov so zdravotným postihnutím, keď v oblasti Informačno-komunikačná infraštruktúra a technické zabezpečenie IZS zdôraznila dôležitosť úlohy vyplývajúcej zo Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES zabezpečiť užívateľom so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k tiesňovým službám, aký majú ostatní koncoví užívatelia, čo bude vyžadovať najmä pre osoby so zdravotným postihnutím sluchu implementáciu nových technológií, ktoré im umožnia komunikovať s operátorom čísla tiesňového volania. V oblasti medzinárodnej spolupráce bola zdôraznená potreba považovať dôsledné plnenie záväzkov a úloh vyplývajúcich z členstva SR v EÚ v oblasti implementácie programu zabezpečujúceho dostupnosť neodkladnej pomoci zdravotne postihnutým ľuďom.

Vykonaná SWOT analýza v rámci Koncepcie 2011 – 2015 identifikovala v súvislosti s problematikou dostupnosti LTV 112 pre občanov so zdravotným postihnutím slabé stránky súčasného stavu, ako aj príležitosti v tejto oblasti.

Akčný plán ku Koncepcii 2011-2015 stanovil konkrétne ciele, ktoré je potrebné dosiahnuť v súlade so stanovenou koncepciou. V súvislosti s možnosťou dovolania sa na LTV 112 pre zdravotne znevýhodnené osoby bol ako cieľ definovaný vývoj a dodanie softvérovej aplikácie pre príjem tiesňového volania od nedoslýchavých a nepočujúcich na vopred stanovené číslo formou SMS, faxu a emailu do IS Systému podpory s následným automatickým vytvorením udalosti.

Podľa informácie o plnení úloh vyplývajúcich z Koncepcie 2011 - 2015 so stavom k 31. 12.2012, vypracovanej na základe uznesenia vlády SR z 19. januára 2011 nastal mierny pozitívny posun v oblasti prístupu zdravotne znevýhodnených občanov k ČTV 112 len pre ľudí so sluchovým postihnutím. V rámci projektu realizovaného EÚ eReach smerom k efektívnemu riešeniu ich znevýhodneného postavenia a na základe stretnutí s relevantnými inštitúciami a zástupcami sluchovo postihnutých občanov, došlo k stanoveniu požiadaviek potrebných pre začatie konkrétnych krokov s cieľom zabezpečenia prístupu k ČTV 112 aj iným spôsobom, ako klasickým telefonickým hovorom. Cieľom bolo zabezpečiť, aby telefóny týchto osôb mohli vysielat' špecifický signál a mali špecifický vyzváňací tón, pomocou ktorého operátor LTV 112 bude vedieť, že volajúca sluchovo postihnutá osoba je v tiesni a na základe lokalizácie vyšle sily a prostriedky.

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, s cieľom zabrániť vzniku krízovej sociálnej situácie alebo zabezpečiť jej riešenie. Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci je poskytované nepretržitej, dištančnej, hlasovej, písomnej (krátka textová správa) alebo elektronickej komunikácie s fyzickou osobou prostredníctvom signalizačného zariadenia alebo audiovizuálneho zariadenia napojeného na centrálny dispečing, ktorý zabezpečí potrebnú pomoc na základe vyslaného signálu potreby pomoci, pričom podnik poskytujúci verejnú službu na vytváranie vnútroštátnych volaní prostredníctvom čísla alebo čísel z národného číslovacieho plánu je povinný zabezpečiť koncovým užívateľom so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k tiesňovým službám, aký majú ostatní koncoví užívatelia.

V dobe výkonu kontroly IS Systém podpory nevyužíval dátový komunikačný prenos na LTV 112. Jedinou podporovanou a používanou metódou komunikácie je prenos hlasu telefonickým volaním. Aktualizáciou a rozšírením funkcionalít IS Systému podpory by bolo možné po legislatívnych úpravách ďalšie formy komunikačného procesu zaradiť do praxe.

V dobe výkonu kontroly nebol pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím zabezpečený rovnaký prístup k volaniam na LTV 112.

5.3 Nepretržitá dostupnosť (24x7) linky tiesňového volania 112

V roku 20011 MV SR stanovilo organizačné, personálne a technologické opatrenia s cieľom zabezpečenia stability prevádzky KS IZS a koordinácie záchranných zložiek, čím by došlo k eliminácii rizík v obmedzení činnosti KS IZS, medzi ktoré patrili:

- a. prijatie súboru opatrení na zabezpečenie stabilizácie telekomunikačnej siete MV SR vrátane zavedenia systému monitorovania hlavných prvkov IKT.
- b. zlepšenie technologického a organizačného riešenia príjmu a odozvy na tiesňové volania s funkcionalitami záložných možností pre riešenie výpadku časti informačnej a komunikačnej infraštruktúry,
- c. vypracovanie havarijných plánov a uplatnenie substitučných riešení na zníženie negatívnych dopadov pri kolíziách IZS,
- d. prijatie právnych, organizačných a personálnych opatrení na zlepšenie koordinácie činnosti tretích strán a zabezpečenie nepretržitého príjmu a spracovania tiesňového volania na LTV 112 základnými záchrannými zložkami.

Smerovaním tiesňových volaní v rámci IZS na báze signalizačného protokolu SS7-ISUP bola od augusta 2011 zabezpečená odolnosť systémov pre príjem tiesňových volaní na LTV 112 (nie LTV 150, LTV 158, LTV 155) voči kritickým situáciám typu výpadok všetkých tiesňových liniek v jednej lokalite zabezpečovaných jediným z poskytovateľov telekomunikačných služieb. Pripojením ďalšieho telekomunikačného operátora sa dosiahlo diverzifikovane rizika zlyhania jedného pripojenia a zvýšila sa dostupnosť služby LTV 112.

Pri nedostupnosti KS IZS (výpadok, mimoriadna situácia, pretečenie hovorov) je hovor na LTV 112 automaticky presmerovaný na záložné KS IZS. KS IZS určené ako prvá alebo druhá záloha preberá tiesňové volanie na LTV 112 z vlastnej územnej pôsobnosti KS IZS a územnej pôsobnosť KS IZS, pre ktoré bolo určená ako druhá záloha.

Pre testovanie dostupnosti LTV 112 bol zavedený auto-diagnostický modul, ktorého technické riešenie bolo založené na analýze signalizačných správ signalizačného protokolu SS7 a kontrole zápisov prichádzajúcich volaní v databázach a monitorovanie dovolateľnosti (spojenie úspešné/neúspešné) na LTV 112 z pevnej a mobilnej siete telekomunikačných operátorov. Výstupy z tohto modulu boli prezentované na centrálnom pracovisku manažmentu a na všetkých KS IZS. Existovala možnosť rozšíriť monitorovanie aj o ďalšie testy napríklad pre dostupnosť LTV 150 a LTV 155.

Kontrolná skupina konštatuje, že prijatými nevyhnutnými štrukturálnymi opatreniami na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT bola zabezpečená stabilita IS Systému podpory a zabezpečená nepretržitá dostupnosť LTV 112.

• Počet incidentov podľa kritickosti

V prípade vzniku udalosti/incidentu/poruchy vedúci zmeny na KS IZS, stála služba a CMRS mali právo na zadanie pokynu na odstránenie poruchy. Vedúci zmeny mal za povinnosť poruchu zdokumentovať a bezodkladne zadať požiadavku na riešenie do informačného systému CA Service Desku (ďalej aj „SD“) a poruchu zdokumentovať v Knihe záznamov o poruchách.

Kontrolná skupina odporúča aktualizovať proces zadávania udalosti/incidentu/poruchy do IS SD tak, aby každý používateľ IS Systému podpory mal možnosť v prípade vzniku udalosti/incidentu/poruchy, zadať požiadavku na riešenie do IS SD.

V zmysle bodu 2.2.1 Prílohy C-01 Servisnej zmluvy z roku 2012, objednávateľ mal vykonávať servisné služby zaznamenané prostredníctvom IS SD, do ktorého mu MV SR poskytol nepretržitý prístup.

Pre určenie kritickosti incident bolo zmluvne stanovené pravidlá, vo všeobecnosti bolo stanovené, že:

- Incidents typu kritické (čas obnovy do 6 hodín, kritickosť incidentu 40-50) boli, pri ktorých došlo k úplnému regionálnemu zlyhaniu – prichádzajúce volania z dotknutého regiónu nemožné vôbec riešiť.
- Incidents typu vysoké (čas obnovy 18 hodín, kritickosť incidentu 30-39) boli závažné udalosti alebo narušenia postihujúce príjem volaní a znižujúce schopnosť systému prijímať tiesňové volania o viac ako 25 % celkovej kapacity systémového pracoviska.
- Incidents typu stredné (čas obnovy do 15 pracovných dní, kritickosť incidentu 11-29) boli udalosti postihujúce menej ako 10 % pracovníkov tiesňových služieb alebo prevádzkové zhoršenie funkcií Systému podpory postihujúce všetkých pracovníkov alebo strata redundantnosti na systémovom pracovisku.
- Incidents typu nízke (čas obnovy nie je stanovený, čas vyriešenia je do 18 mesiacov, kritickosť incidentu 1-10) sú udalosti postihujúce menej ako 5 pracovníkov tiesňových služieb alebo prevádzkové zhoršenie funkcií riešenia 112 postihujúce menej ako 5 pracovníkov alebo menšie funkčné zhoršenie systému nepostihujúce príjem volaní.

Porovnaním zaevidovaných incidentov v Knihe záznamov o poruchách a poskytnutých údajov zo IS SD za vybrané obdobie 01.10.2012 do 31.11.2012 a 01.08.2013 do 31.08.2013 bolo zistené, že neboli všetky udalosti uvedené v Knihách záznamov o poruchách na KS IZS zaznamenané v IS SD.

Kontrolnou skupinou bolo taktiež zistené, že po nasadení novej verzie IS Systému podpory v októbri 2012 do produkčnej prevádzky došlo k trojnásobnému zvýšeniu počtu incidentov zaznamenaných do IS SD. Kontrolná skupina konštatuje, že to mohlo byť spôsobené nedostatočnými testovacími procedúrami pred nasadením novej verzie IS Systému podpory ako aj nedostatočným školením operátorov LTV 112 a LTV 150 na IS Systém podpory.

Kontrolná skupina preto odporúča, aby sa pri implementácii zmien IS Systému podpory vykonávali primerané procedúry v procesoch testovania zodpovedajúce kritickosti IS Systému podpory a aby do týchto procedúr boli zainteresovaní zamestnanci prevádzky IS Systému podpory a používatelia IS Systému podpory na všetkých úrovniach.

Kontrolná skupina NKÚ SR odporúča, aby kontrolovaný subjekt prehodnotil úroveň servisných služieb uvedených v Prílohe C-04 Servisnej zmluvy v oblasti metodiky určenia kritickosti incidentu a tým venovať zvýšenú pozornosť práve senzitivnosti tejto problematiky. Podľa kontrolnej skupiny uvedený rámec má zásadný vplyv v poskytovaní efektívnej a účinnej úrovne servisných služieb a zároveň zabezpečenia bezproblémovej, nepretržitej prevádzky IS Systému podpory.

Kontrolou boli zistené, že nie všetky KS IZS (Nitra, Prešov, Trenčín) majú technických zamestnancov (administrátorov informačných technológií), ktorí by riešili resp.

spolupracovali na riešení vzniknutých incidentov v súvislosti s IS Systémom podpory a jeho hardvérových komponentov. Ani v jednom z KS IZS nie sú dostupní technickí zamestnanci nepretržite.

Podľa konštatovania kontrolnej skupiny nepretržitá, dostupná a odborne znalostná podpora pre operátorov LTV 112 pokrývajúca IS Systém podpory a jeho hardvérové komponenty, by mohla prispieť k včasnému vykonaniu potrebných nápravných krokov k odstráneniu a zároveň aj predchádzaniu vzniku incidentov.

- **Počet incidentov eskalovaných na externého poskytovateľa**

Kontrolnou skupinou bolo zistené, že v IS SD neboli kontrolovaným subjektom vyhodnocované incidenty podľa zmluvne uvedených typov incidentov v Servisnej zmluve. Incidentom v IS SD bola pridelená priorita od 1 – 5. Z poskytnutých údajov z IS SD za obdobie od 24.08.2011 do 30.09.2013 bolo zistené, že 27 % incidentov nemalo určenú prioritu a 65% incidentov malo stanovenú prioritu 5.

Od 3. kvartálu roku 2012 bolo v IS SD zaznamenaných 370 incidentov, ktoré mali pridelené externé číslo incidentu, so stavom incidentu rieši sa externe (23), rieši riešiteľ (8), rieši sa externe, uzavretý vyriešený (335), uzavretý nevyriešený (3), vyriešený externe (1).

V zmysle servisnej zmluvy z roku 2012 vyhodnocovanie úrovne servisných služieb zabezpečoval poskytovateľ servisných služieb, ktorý výpočet celkových hodnôt jednotlivých incidentov uzatvorených v danom kalendárnom štvrtroku zasielal MV SR ako súčasť faktúry vystavenej za poskytnuté služby.

Kontrolnou skupinou bolo zistené, že v niektorých prípadoch pri vyhodnocovaní incidentov nebola poskytovateľom servisných služieb stanovená správne ich kritickosť, čím mu bol pridelený nesprávny typ incidentu. Taktiež bolo zistené z poskytnutých údajov SITB MV SR, že niektoré incidenty zaznamenané vo vyhodnotení incidentov poskytovateľom neboli zaznamenané v IS SD.

- **Monitorovanie kľúčových súčastí IKT prostredia centralizovanými nástrojmi**

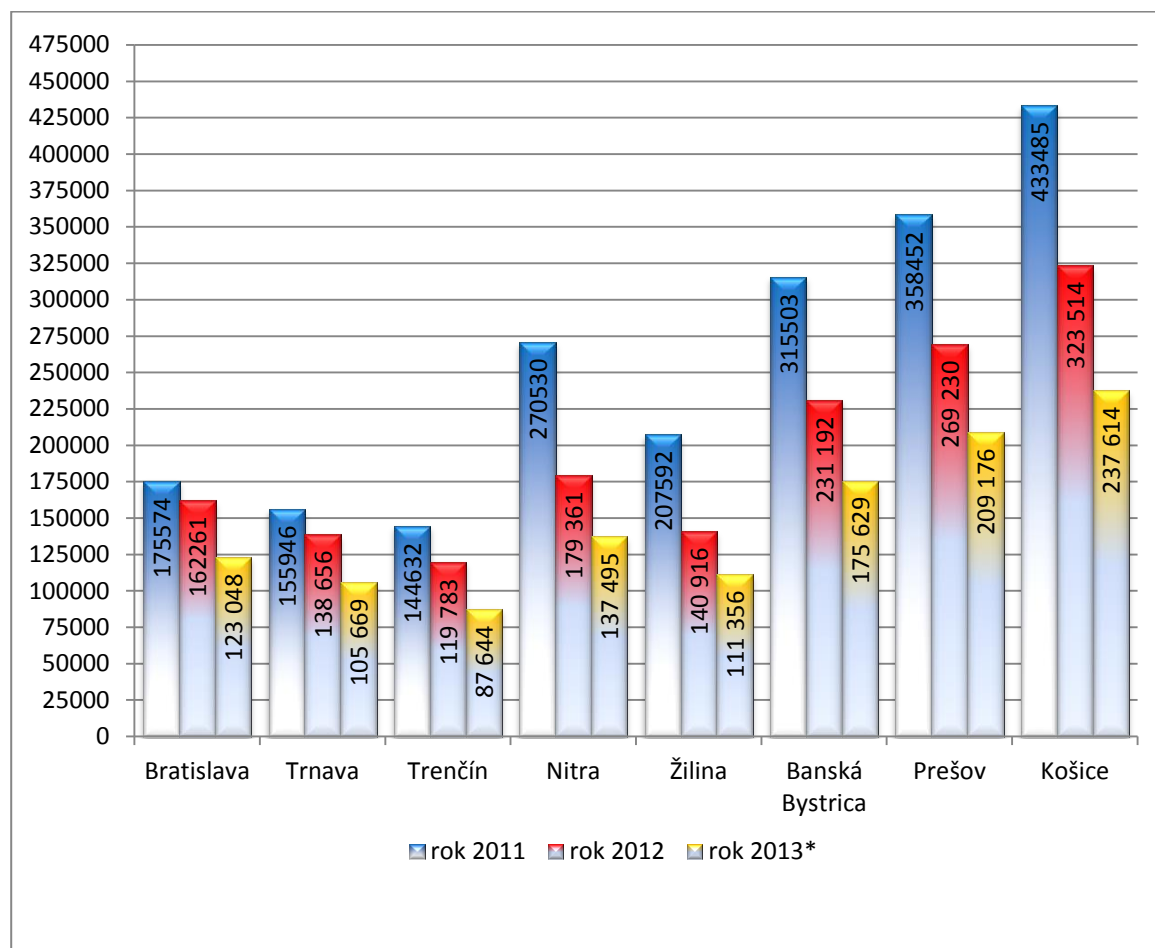
V zmysle prijatých opatrení na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT bol zavedený a upgradovaný centrálny riadiaci monitorovací systém, ktorý slúžil pre oblasť dohľadu nad dostupnosťou prvkov IZS, monitoringu činnosti operátorov koordinačných stredísk, informačného toku o udalostiach, vyhodnocovania informácií, sledovania nákladov a plánovanie. Cez tento riadiaci systém boli monitorované všetky servery IS Systému podpory, pracovné stanice na KS IZS, sieťové prvky na KS IZS, motor generátory a záložné zdroje. Taktiež boli monitorované smerovače na KS IZS a koncových pracoviskách HaZZ, BZS a HZS.

5.4 Volania na linku tiesňového volania 112 a národné linky tiesňového volania

Vzhľadom na skutočnosť, že operačné strediská okresných riaditeľstiev HaZZ prijímali hovory prostredníctvom telefónov mimo IS Systému podpory nebolo možné štatisticky vyhodnotiť počet hovorov na LTV 150 na jednotlivých operačných strediskách okresných riaditeľstiev HaZZ. Nakoľko z dôvodu neúplnej migrácie LTV 150 na krajskú

úroveň nebolo možné globálne vypracovávať relevantné štatistické výstupy podľa jednotlivých krajov. Na základe vyjadrenia kontrolovaného subjektu Policajný zbor SR nevedol štatistiky o počte volaní na LTV 158.

Graf 1: Porovnanie počtu všetkých volaní na LTV 112 za roky 2011 až 2013* podľa jednotlivých KZ IZS

Zdroj: Štatistické údaje SKR MV SR, * Údaje do 30.09.2013.

Analýzou poskytnutých údajov a porovnaním počtu volaní na LTV 112 bol z grafov evidentný pokles počtu volaní vo všetkých regiónoch SR. Najväčší medziročný pokles počtu volaní na LTV 112 za roky 2011 až 2013 bol v regiónoch Košice (v roku 2012 pokles o 25,37 % oproti roku 2011, v roku 2013 pokles o 26,55 % oproti roku 2012), Nitra (roku 2012 pokles o 24,89 % oproti roku 2011, v roku 2013 pokles o 22,31 % oproti roku 2012), Banská Bystrica (roku 2012 pokles o 26,72 % oproti roku 2011, v roku 2013 pokles o 24,03 % oproti roku 2012) a Prešov (roku 2012 pokles o 33,70 % oproti roku 2011, v roku 2013 pokles o 23,34 % oproti roku 2012). Išlo o regióny s najväčším počtom obyvateľov, kde bol pri zavedení LTV 112 indikovaný zvýšený počet volaní. Z grafu vyplýva, že počet volaní na LTV 112 má klesajúcu tendenciu a počet volaní sa stabilizuje. Uvedený fakt mohol súvisieť s menej častým cieľeným zneužívaním ČTV 112, ako aj zavedením oznámení, upozornení pre volajúcich na LTV 112, že volajú na linku tiesňového volania 112 a že jej zneužitie je trestným činom.

Pri zisťovaní v koľkých prípadoch prekročila frekvencia tiesňových volaní dvojnásobok denného priemeru počtu volaní kontrolná skupina konštatovala, že z dostupných

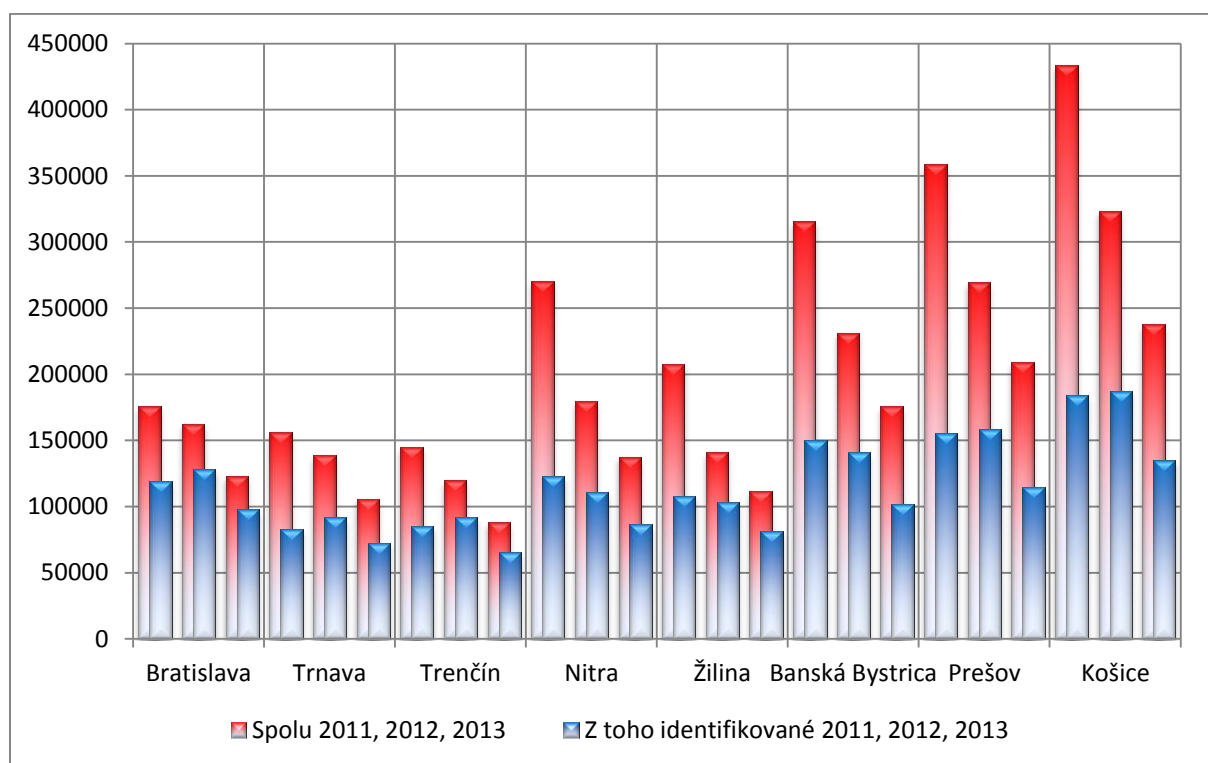
štatistík pre KS IZS, nebolo možné zistiť požadované informácie. Doteraz najvyššia početnosť prijatých hovorov na LTV 112 bola naviazaná na prírodné katastrofy. Tento údaj však KS IZS štatisticky nesledujú.

- **Počet nevybavených tiesňových volaní na linku tiesňového volania**

Na základe vyjadrenia SKR MV SR, na číse tiesňového volania 112 nebolo vybavených v sledovanom období od 01.01.2011 do 30.09.2013 celkom 677 117 volaní (14,06 %) z celkového počtu volaní 4 814 258. Pod nevybavenými tiesňovými volaniami sú zaradené najmä volania typu „zavolá – zloží“, ktoré sú často neidentifikované volania, t. j. volania z mobilných telefónov bez SIM karty identifikované iba číslom mobilného telefónu (IMEI, International Mobile Equipment Identity).

- **Počet identifikovaných/neidentifikovaných tiesňových volaní na linku tiesňového volania 112**

Graf 2: Porovnanie celkového počtu volaní na LTV 112 a identifikovaných volaní na LTV 112 za roky 2011-2013*

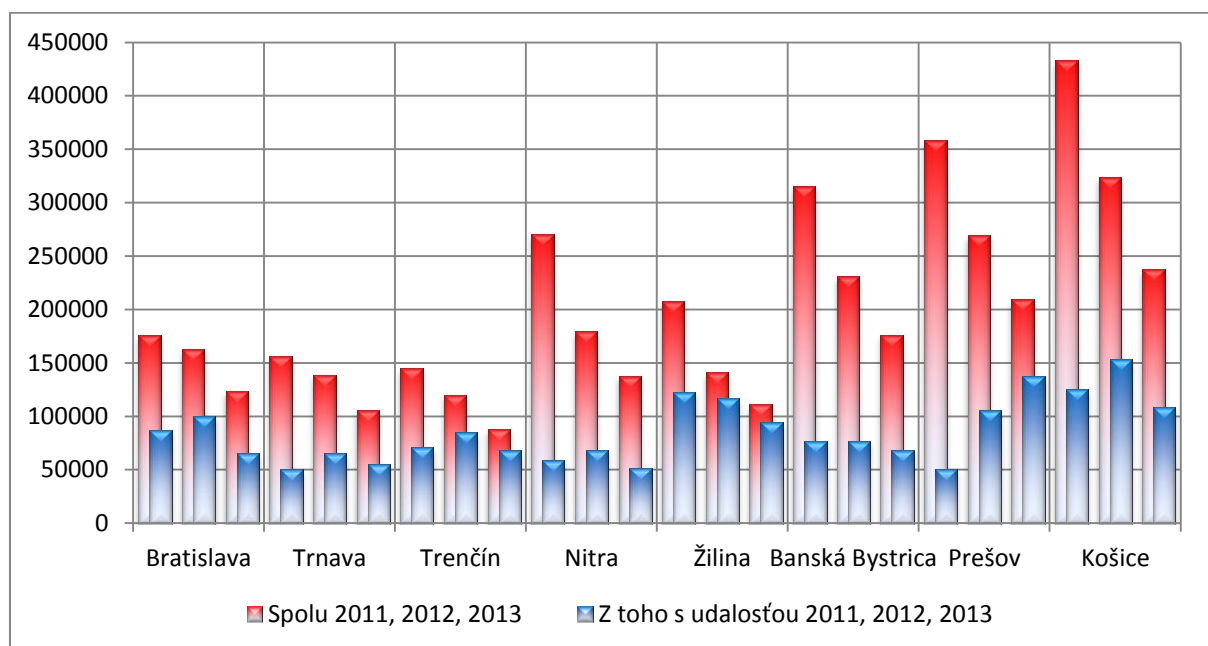
Zdroj: Štatistické údaje SKR MV SR, Pozn. * Do 30.09.2013.

Pomerne značným problémom spojeným s volaním na LTV 112 je identifikovanie volajúceho prichádzajúceho tiesňového volania. Každý hovor z pevnej linky na LTV 112 je identifikovaný, operátorovi sa zobrazuje meno a adresa, na ktorej je pevná linka zaregistrovaná. Pri volaniach z mobilného telefónu sa operátorovi LTV 112 zobrazí telefónne číslo volajúceho. V prípade, že v telefóne nie je platná SIM karta, zobrazí sa jedinečné číslo mobilného telefónu (IMEI, International Mobile Equipment Identity). Za sledované obdobie

rokov 2011 až 2013 bol podiel identifikovaných volaní 61,38 % z celkového počtu prichádzajúcich volaní. V roku 2011 to bolo 48,82 % volaní, v roku 2012 64,68 % volaní a v roku 2013 63,60 % prichádzajúcich volaní. Najmenej identifikovaných volaní bolo zaregistrovaných v roku 2011 v KS IZS Košice, kedy bolo identifikovaných iba 42,39 % a v KZ IZS Prešov 43,24 % naopak, najlepšia situácia bola na KS IZS Bratislava v roku 2013, kedy bolo k identifikovaným volaniam zaradených až 79,69 % prichádzajúcich volaní.

- **Počet tiesňových volaní na linku tiesňového volania 112 s udalosťou/bez udalosti**

Graf 3: Porovnanie celkového počtu volaní na LTV 112 a oprávnených volaní na LTV 112 v rokoch 2011-2013*

Zdroj: Štatistické údaje SKR MV SR, Pozn. * Do 30.09.2013.

Analýzou prichádzajúcich hovorov bolo zistené, že LTV 112 bola často zneužívaná volajúcimi. V roku 2011 bolo v rámci celej SR až 68,84 % prevzatých telefonických hovorov vyhodnotených ako neoprávnené a teda iba každý tretí hovor bol naozaj opodstatnený. Najviac neopodstatnených volaní bolo v pôsobnosti KS IZS Prešov (85,80 %), KS IZS Nitra (78,13 %) a KS IZS Banská Bystrica (75,59 %). V roku 2012 bolo ako neoprávnené volania v rámci celej SR označených 50,70 % všetkých volaní prijatých na LTV 112. Z grafov vyplýva postupná stabilizácia a pokles miery neoprávnených volaní na LTV 112, keď v roku 2013 bolo ako neoprávnené volania bez udalosti vyhodnotených 45,41 % všetkých prijatých volaní. Najvyššiu mieru neoprávnených volaní v priemere zaregistrovali KS IZS Nitra (62,49 %) a Banská Bystrica (61,31 %). Aj napriek pozitívnemu smerovaniu poklesu neoprávnených volaní v priebehu rokov 2011 až 2013 je dôležité podotknúť, že neoprávnené volania na LTV 112 boli veľmi často cieľené a niesli všetky znaky zneužívania LTV 112.

Práve tieto skutočnosti, kontrolná skupina považovala za oblasť pre intenzívnejšiu prácu v oblasti prevencie a prípadné razantnejšie operatívne riešenie zo strany kontrolovaného subjektu v oblasti opakovaného neopodstatneného volania na LTV 112 a jej zneužívania.

Kontrolná skupina NKÚ SR hodnotila, v koľkých prípadoch došlo k úprave počtu osôb tvoriacich zmenovú službu na základe analýzy počtu oprávnených i neoprávnených tiesňových volaní na LTV 112. Vo všetkých prípadoch bolo zistené, že ani raz nedošlo k úprave počtu osôb tvoriacich zmenovú službu.

- **Čas reakcie na prichádzajúce tiesňové volania na linku tiesňového volania 112**

Tabuľka 4: Podiel volaní na LTV 112 rozdelených podľa času reakcie za obdobie od 01.09.2011 do 30.09.2013

Kraj	Obdobie od 01.09.2011 do 31.12. 2011			Rok 2012			Obdobie od 01.01.2013 do 30.09.2013		
	do 8 s.	od 8 s. do 15 s.	nad 15 s.	do 8 s.	od 8 s. do 15 s.	nad 15 s.	do 8 s.	od 8 s. do 15 s.	nad 15 s.
BA	85,61 %	12,79 %	1,60 %	85,47 %	13,05 %	1,47 %	82,13 %	15,86 %	2,00 %
TT	91,27 %	7,33 %	1,40 %	93,83 %	5,43 %	0,74 %	92,57 %	6,71 %	0,72 %
TN	88,63 %	9,92 %	1,45 %	88,51 %	10,46 %	1,04 %	90,41 %	8,94 %	0,65 %
NR	79,49 %	16,80 %	3,70 %	77,75 %	17,85 %	4,39 %	72,66 %	21,77 %	5,57 %
ZA	80,40 %	15,13 %	4,47 %	83,62 %	13,80 %	2,58 %	86,04 %	12,67 %	1,29 %
BB	75,91 %	20,58 %	3,51 %	76,78 %	19,61 %	3,60 %	71,92 %	23,59 %	4,49 %
PO	82,96 %	8,82 %	8,22 %	84,91 %	7,78 %	7,32 %	87,61 %	7,51 %	4,88 %
KE	72,20 %	10,98 %	16,82 %	74,69 %	13,24 %	12,07 %	0,53 %	85,05 %	14,42 %

Zdroj: Analýza údajov z informačného systému MV SR, Pozn. s. - sekunda

Pri volaniach na LTV 112 sú prichádzajúce hovory spracovávané podľa možností v čo najkratšom čase. V prípade mimoriadnych udalostí majú KS IZS možnosť operatívne zvýšiť kapacitu ľudských zdrojov tak, aby dokázali plniť svoje úlohy v zmysle zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS. Doteraz žiadne KS IZS posilnenie zmenovej služby navýšením počtu operátorov LTV 112 nerealizovalo. Využívaný systém prijmu volaní na LTV 112 na každom KS IZS, t. j. dvaja operátori okresného úradu (civilná obrana), jeden operátor príslušník HaZZ a jeden operátor príslušník ZZS, sa z doterajších skúseností javí ako postačujúci resp. optimálny.

Pri prichádzajúcich hovoroch sú viac ako $\frac{3}{4}$ volaní zdvihnuté do 8 sekúnd zvonenia. Štatisticky najviac hovorov na LTV 112 prijali KS IZS počas prvých ôsmich sekúnd zvonenia, t. j. 82,06 % (rok 2011), 83,20 % (rok 2012), 72,99 % (rok 2013). Naopak, najmenej volaní, do 5,00 % z celkového počtu hovorov, je na LTV 112 prijatých po 15 sekundách zvonenia, t. j. 6,02 % (rok 2011), 4,75 % (rok 2012), 4,96 % (rok 2013). Z toho vyplýva, že viac ako 95,00 % všetkých prichádzajúcich volaní je zdvihnutých do 15 sekúnd od prvého zvonenia.

Kontrolná skupina odporúča vykonať analýzu príčin poklesu reakcie na LTV 112 v KS IZS Košice v roku 2013 oproti prechádzajúcim rokom.

- **Počet tiesňových volaní na operátora linky tiesňového volania 112**

Celkový počet službukonajúcich operátorov na LTV 112 na celom území SR je 32. (štyria operátori LTV 112 v jednom KS IZS). Priemerný počet volaní na LTV 112 pripadajúci na jedného službukonajúceho operátora sa líši v závislosti od regiónu samotného operátora.

V roku 2011 bolo na LTV 112 operátormi prevzatých celkovo 2 061 714 volaní na LTV 112, t. j. 64 429 volaní/operátora ročne, 176 volaní/operátora denne. V roku 2012 bolo

operátormi prevzatých celkovo 1 564 913 volaní na LTV 112, t. j. takmer 13 48 904 volaní/operátora ročne, 134 volaní/operátora denne. V roku 2013 (do 30.09.2013) operátori LTV 112 prevzali celkovo 1 187 631 volaní, t. j. 37 113 volaní/ 1 operátora ročne resp. takmer 102 volaní/operátora denne. Vo vybavených volaniach sú započítané všetky prichádzajúce hovory, t. j. vrátane neidentifikovaných volaní a neoprávnených volaní bez udalosti. Dĺžka takýchto volaní je vo veľkej miere veľmi krátka, pretože volajúci po výzve operátora LTV 112 buď zloží alebo nekomunikuje, kedy operátor LTV 112 volanie ukončí. Podobne ako v ostatných prípadoch a z porovnania štatistík počtu prichádzajúcich hovorov pripadajúcich na jedného službukonajúceho operátora je možno sledovať klesajúci trend priemerných hodnôt.

Zhrnutie:

Kontrolná skupina vykonala kontrolu, ktorej účelom bolo preverenie spoľahlivosti, efektívnosti a účinnosti informačno-komunikačného prostredia IZS SR.

Plnenie cieľov, stanovených v koncepcných materiáloch IZS SR bolo priebežne hodnotené formou správ o plnení úloh resp. opatrení, ktoré boli vypracované na základe uznesení vlády SR. V zmysle definovaného kritéria účinnosti kontrolná skupina konštatovala, že prijaté nevyhnutné štrukturálne opatrenia na zabezpečenie IZS v oblasti IKT boli len čiastočne účinné. V oblasti strategického plánovania IZS boli zistené nedostatky v plnení cieľov vyplývajúce predovšetkým z obmedzených finančných zdrojov, všeobecnosti stanovených cieľov ako aj rozsahu a komplexnosti problematiky IZS. Na neúčinnosť prijatých cieľov vo vysokej miere vplývalo vzájomné prepojenie stanovených cieľov v prípade, keď plnenie cieľa v jednej oblasti záviselo od plnenia cieľov v inej oblasti.

Kontrolná skupina konštatuje, že prijatými nevyhnutnými štrukturálnymi opatreniami na zabezpečenie fungovania IZS v oblasti IKT bola zabezpečená stabilita IS Systému podpory a zabezpečená nepretržitá dostupnosť LTV 112.

Kontrolnou skupinou bolo zistené, že v čase výkonu kontroly nebola zavedená spoločná integračná platforma na komunikačné a informačné prepojenie systémov podpory riadenia všetkých základných záchranných zložiek IZS, čím nebola zabezpečená efektívna výmena a spracovanie tiesňových informácií medzi základnými záchrannými zložkami IZS, nebol aktualizovaný a zabezpečený rozvoj geografického informačného systému využívaný na KS IZS, neboli zavedené komunikačné technológie, ktoré umožnili komunikáciu s osobami so zdravotným znevýhodnením a nebola zabezpečená integrácia bodov príjmu tiesňových liniek na krajskú úroveň.

Počas kontroly bolo ďalej zistené, že:

- Kontrolovaný subjekt v rokoch 2011 a 2012 nevykonával odbornú prípravu osôb zaradených do KS IZS a tým nepostupoval v súlade s § 4 písm. c) zákona č. 129/2002 Z. z. o IZS podľa ktorého, MV SR zabezpečuje v spolupráci MZ SR odbornú prípravu osôb zaradených do KS IZS.
- Kontrolou povinností ustanovených v zmluve o NFP na Národný program vzdelávania pre IZS vo väzbe na podporu človeka v tiesni, bolo zistené, že kontrolovaný subjekt v dvoch prípadoch nedodrжал zmluvne stanovenú lehotu na zaslanie priebežnej monitorovacej správy, čím nekonal v súlade so zmluvou o NFP.
- Predbežná finančná kontrola k finančnej operácii k faktúre č. 9592001238 zo dňa 10.05.2010 bola vykonaná až dňa 23.11.2010, čo nebolo v súlade s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- Odovzdanie majetku kontrolovaného subjektu bez zmluvného základu nebolo v súlade s ustanovením § 3 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu podľa ktorého je správca oprávnený a povinný majetok štátu užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, nakladať s ním podľa tohto zákona, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu.
- Pri kontrole vykonávania inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov bolo kontrolnou skupinou zistené, že inventúrny súpis odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a predmety operatívnej evidencie neobsahoval zákonom stanovené náležitosti, ako napr. deň začatia inventúry a deň skončenia inventúry, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. b) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- Taktiež pri kontrole inventarizácie bolo kontrolnou skupinou NKÚ SR zistené, že miesto uloženia odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a predmetov operatívnej evidencie podľa inventúrneho súpisu nebol skutočným miestom uloženia daného majetku čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. d) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- Kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 30 ods. 1 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, podľa ktorého pri majetku hmotnej povahy a nehmotnej povahy sa skutočný stav zisťuje fyzickou inventúrou, § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve podľa ktorého účtovná jednotka je povinná inventarizovať majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov podľa § 29 a 30 a taktiež § 8 ods. 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovníctvo účtovnej jednotky je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu.
- V čase od ukončenia podpory podľa Zmluvy o poskytovaní servisných služieb č. SE-91-10/OVO-2009 (SITB-7-10/00-OTPF-2009) k 16.04.2012 a začiatku účinnosti Zmluvy o poskytovaní servisných služieb č. SE-OVO1-2012/001986-040 (SITB-002-2012/000473-21) k 01.07.2012 neboli zmluvne zabezpečené servisné služby IS Systému podpory, čo nebolo v súlade s § 3 ods. 2. písm. b) a písm. f) zákona č. 275/2006 Z. z. podľa ktorého mal MV SR ako správca a prevádzkovateľ informačného Systému podpory zabezpečiť plynulú, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku IS MV SR, vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia.
- Funkcia bezpečnostného manažéra a hlavného bezpečnostného manažéra na úseku IZS v zmysle Bezpečnostného projektu IZS nebola ustanovená, čím bol porušený § 28 písm. c) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.
- Nebol nevykonávaný audit informačnej bezpečnosti IZS v dôsledku okrem iných aj neobsadenia pozície bezpečnostného manažéra a hlavného bezpečnostného manažéra IZS, čo nebolo v súlade s § 31 písm. a) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.
- Niektoré aktívne používateľské účty IS Systému podpory nebolo možné spoľahlivo stotožniť s oprávnenou osobou, čím nebol zabezpečený súlad s § 40 písm. a) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.
- Nebola vedená formalizovaná evidencia prístupových práv používateľov IS Systému podpory, čo nebolo v súlade s § 40 písm. i) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.
- Kontrolou oblasti riadenia prístupu do IS Systému podpory boli identifikované aktívne privilegované prístupové oprávnenia osoby nad rámec potrebných pre vykonávanie servisných činností uvedených v Servisnej zmluve k IS Systému podpory, čo nebolo v súlade s § 40 písm. h) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.

- Jednotlivé ustanovenia platnej Servisnej zmluvy IS Systému podpory vrátane príloh neobsahovali bezpečnostné požiadavky zmluvne poskytované služby, čo nebolo v súlade s § 42 písm. b) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.
- Tretia strana mohla prístupovať k údajom v ISVS IZS, ktorej činnosťou mohlo dôjsť k ohrozeniu aktív informačného systému MV SR oblasti ISVS IZS, čo nebolo v súlade s § 42 písm. c) Výnosu MF SR č. 312/2010 Z. z. o štandardoch pre ISVS.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

Na riešenie zistených nedostatkov počas kontroly, kontrolná skupina NKÚ SR odporúča:

- Zaviesť spoločnú integračnú platforma na komunikačné a informačné prepojenie systémov podpory riadenia jednotlivých zložiek IZS.
- Aktualizovať a zabezpečiť rozvoj geografického informačného systému využívaného na KS IZS.
- Zaviesť komunikačné technológie, ktoré umožnia komunikáciu s osobami so zdravotným znevýhodnením a umožnia im rovnocenný prístup k záchranným službám.
- Zabezpečiť integrácia bodov príjmu národných tiesňových liniek 150 a 158 na krajskú úroveň.
- Definovať strategické ciele IZS v oblasti IKT v štruktúre podľa závažnosti resp. naliehavosti za účelom zdôraznenia potreby ich akútneho plnenia.
- V plánovacích dokumentoch identifikovať riziká v prípade neplnenia cieľov, časového oneskorenia plnenia, prípadne riziko vzájomného ovplyvňovania pri plnení resp. neplnení.
- Vykonať fyzickú inventúru hmotného majetku slúžiaceho pre potreby IZS v oblasti IKT.
- Zmluvne zabezpečiť každé odovzdanie majetku iným záchranným zložkám v rámci IZS a vymedzenie presných práv a povinností týkajúcich sa daného majetku.
- Vyhodnocovať incidenty zo strany kontrolovaného subjektu a zo strany poskytovateľa servisných služieb v zmysle zmluvne dohodnutých podmienok.
- Zabezpečiť, aby všetky udalosti/incidenty/poruchy IS Systému podpory boli zaznamenávané do IS SD.
- Aktualizovať proces zadávania udalosti/incidentu/poruchy do IS SD tak, aby každý používateľ IS Systému podpory mal možnosť v prípade vzniku udalosti/incidentu/poruchy, zadať požiadavku na riešenie do IS SD.
- Vykonávať aktualizáciu dokumentu Politika informačnej bezpečnosti v pravidelných intervaloch alebo pri výskyte významných zmien, čím sa zabezpečí jej kontinuálna vhodnosť, primeranosť a efektivita.
- Identifikovať a pravidelne hodnotiť požiadavky na dôvernosť alebo existenciu dohôd o zachovaní mlčanlivosti, odrážajúcich potreby organizácie vzhľadom na ochranu informácií.
- Stanoviť riziká spojené s prístupom tretích strán k aktívam organizácie spracúvajúcim informácie a implementovať vhodné bezpečnostné opatrenia ešte pred povolením prístupu.
- Zabezpečiť, aby zmluvy s tretími stranami pokrývajúce prístup, spracúvanie, oznamovanie alebo správu informácií organizácie alebo aktív na ich spracovanie,

případne pridanie produktov alebo služieb do aktiv na spracúvanie informácií obsahovali všetky významné bezpečnostné požiadavky.

- Vykonávať pravidelné monitorovanie a preskúmavanie služieb, správ a záznamov poskytnutých tretími stranami a vykonávať pravidelné audity informačnej bezpečnosti.
- Zabezpečiť, aby prístupové práva všetkých zamestnancov, tretích strán (zmluvných partnerov) a používateľov v pozícii tretích strán k informáciám a prostriedkom na ich spracúvaní boli po ukončení pracovnoprávného pomeru, zmluvy alebo dohody odňaté alebo upravené podľa zmeny.
- Školiace aktivity zamerané na operátorské zručnosti v IS Systéme podpory nerealizovať v produkčnom prostredí tohto IS.
- Kontrolná skupina odporúča kontrolovanému subjektu určiť zodpovedný útvar za prevádzkovanie IS Systému podpory.
- Pri implementácii zmien IS Systému podpory vykonávať primerané procedúry v procesoch testovania zodpovedajúce kritickosti IS Systému podpory a do týchto procesov zahrnúť zainteresovaných zamestnancov prevádzky IS Systému podpory a používateľov IS Systému podpory na všetkých úrovniach.
- Prehodnotiť úroveň servisných služieb v oblasti metodiky určenia kritickosti incidentu a tým venovať zvýšenú pozornosť práve kritickosti IS Systému podpory.
- Zabezpečiť nepretržitú, dostupnú a odborne znalostnú podporu pre operátorov LTV 112 pokrývajúcu IS Systém podpory a jeho hardvérové komponenty, ktorá by mohla prispieť k včasnemu vykonaniu potrebných nápravných krokov k odstráneniu a zároveň aj predchádzaniu vzniku incidentov.
- Zabezpečiť prevenciu a operatívne riešenia v oblasti opakovaného neopodstatneného volania na LTV 112 a jej zneužívania.
- Kontrolná skupina odporúča vykonať analýzu príčin poklesu reakcie na LTV 112 v KS IZS Košice v roku 2013 oproti prechádzajúcim rokom.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 26.11.2013

Ing. Zuzana Martincová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Ivan Šurin
člen kontrolnej skupiny

Ing. František Žabka
člen kontrolnej skupiny

Ing. Michal Bohunčák
člen kontrolnej skupiny

Ing. Marián Koreň
člen kontrolnej skupiny

Mgr. Tomáš Tirpák
člen kontrolnej skupiny

RNDr. Marcel Kudláč
člen kontrolnej skupiny

Ing. Milan Benko
člen kontrolnej skupiny

Mgr. Silvester Zavilla
člen kontrolnej skupiny

Ing. Zuzana Marunová
členka kontrolnej skupiny

Ing. Vladimír Jendrisek
člen kontrolnej skupiny

Ing. Tomáš Revay
člen kontrolnej skupiny

Bc. Tomáš Sádecký
člen kontrolnej skupiny

Ing. Tomáš Rudy
člen kontrolnej skupiny

Mgr. Mária Vančíšinová
členka kontrolnej skupiny

Ing. Martina Gallasová
členka kontrolnej skupiny

Mgr. Dušan Hrkeľ
člen kontrolnej skupiny

Ing. Lenka Varačková
členka kontrolnej skupiny

JUDr. Mgr. Igor Puobiš
člen kontrolnej skupiny

Ing. Marián Bublávek
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 27.11.2013

Mgr. Jozef Buček
štátny tajomník MV SR